

LESU ZDAR 9–11/07

Návrh NLP II

Národní myslivecké slavnosti

Vzpomínka na Jindřicha Paseku

NPR Libický luh

Návrat raka říčního

- 3 úvodní slovo
- 4 o nové podobě NLP II jednal tým expertů
- 8 návrh NLP II
- 12 hospodářské výsledky LS a přímo řízených LZ LČR
- 14 elektronická aukce LČR
Bilance duben až říjen 2007
- 16 Národní myslivecké slavnosti
- 18 vzpomínka na Jindřicha Paseku
- 20 chvála výběrného lesa před půl stoletím
- 24 chráněná území ve správě LČR
NPR Libický luh
- 26 péče o rezervaci je naší běžnou činností
- 28 ochrana přírody na Lesní správě Domažlice
- 30 LČR pomáhají ohroženým druhům
Tradiční akce návratu raka říčního do potoků
- 34 lesníci z Polska na lesním závodě Kladská
- 35 procházka s Kaštánkem a Lesankou

LESU ZDAR Časopis lesníků a přátel lesa

Adresa redakce:

LČR, s. p., Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové,
tel.: + 420 495 860 296, + 420 724 524 064, fax: + 420 495 262 391, e-mail: bercha@lesycr.cz

Vydává: Lesy České republiky, s. p., Přemyslova 1106, Hradec Králové 8, IČ: 42196451,
Evidenční číslo Ministerstva kultury: 11416, ISSN 1214-4835

Redakční rada: Předseda: Ing. Jaromír Latner, CSc.

Členové: Ing. Kamil Bjaček, Ing. Vladimír Čížek, Ing. Libor Dostál, Ing. Jan Ferkl, Ing. Vlastimil Hudeček,
Ing. Martin Jiránek, Mgr. Richard Kotásek, Ing. Václav Lidický, Ing. Zdeněk Mařík, PhDr. Jiří Pospíšil,
Ing. Zbyněk Rauš, Ing. Jiří Silvestr, Ing. Jan Sovák, Ing. Pavel Starý, RNDr. Jiří Stonawski, Ing. Libor Šešulka,
Ing. Antonín Šimek, Ing. Vilém Uher, CSc., Ing. Josef Vlášek, Ing. Petr Zvolánek.

Redaktor: Ing. Jan Bercha

Podepsané články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko vydavatele.

Redakce si vyhrazuje právo krácení příspěvků.

Sazba: Studio Marvil

Tiskne: Grand Princ, s. r. o. Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce.

(Uzávěrka příštího čísla 5. 12. 2007)

úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

přestože se píše listopadové datum, dovoluji mi již nyní rámcově bilancovat nesmírně složitý rok 2007 u Lesů ČR. Na začátku byla kalamita Kyrill, která určila vývoj. Při absenci smluv zajišťujících lesnické činnosti na územích, kde nebyl vládou ČR vyhlášen nouzový stav, vedení Lesů ČR nastavilo v relativně velmi krátkých lhůtách procedury, které v souladu s platnými zákony přinesly uzavření smluvních vztahů pro celý rok 2007 na celém území ve správě Lesů ČR. Vlastní realizace lesnických činností byla na bedrech všech zaměstnanců podniku, zvláště však na vedoucích organizačních jednotek a jejich venkovních pracovnících – revírnících. Za zajištění kvalitního hospodaření na svěřeném majetku patří všem zúčastněným upřímný a velký dík.

V závěru roku je nejvýznamnějším tématem nepochybně veřejná soutěž, jejímž výstupem budou uzavřené smlouvy zajišťující lesnické činnosti a prodej poloviny ročních objemů dříví v letech 2008–2010. Zde lze srovnávat se stavem před rokem. Soudný, nestranný a objektivní arbitr může konstatovat, že Lesy ČR udělaly maximum pro stabilní partnerství.

Jsem i nyní, po devíti měsících práce ve vedení Lesů ČR, hluboce přesvědčen, že chtějí-li se Lesy ČR přiblížit odpovídajícímu využití svého jedinečného potenciálu v rámci EU, musí projít postupnou transparentní systémovou změnou. K její realizaci je nezbytné rozhodnutí jejich majitele – České republiky. Teprve po zavedení efektivních systémů procesně orientovaného plánování a řízení a změně podnikové kultury spojené s nutností rapidního rozvoje lidských zdrojů lze dlouhodobě předpokládat optimalizaci využití daného potenciálu. Teprve poté může pro Lesy ČR nastat pravá stabilita, jejíž absenci bolestně pociťují snad všichni, kdož to s tímto podnikem myslí upřímně a zodpovědně. Přechod Lesů ČR ze statického správce lesa v efektivní a podnikatelsky orientovanou organizaci musí být hlavním úkolem budoucího generálního ředitele Lesů ČR, který chce skutečně uspět.

Věřím, že Vás, kolegyně a kolegové, čeká v Lesích ČR čas stability a ve stabilním prostředí osobní i pracovní úspěchy.

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.

Pověřený výkonem funkce generálního ředitele

o nové podobě NLP II jednal tým expertů

Jak uvedl hlavní koordinátor Národního lesnického programu (NLP) za ÚHUL Ing. Jaromír Vašíček na úvodním jednání v měsíci březnu, byla počátkem letošního roku zejména od nevládních organizací a MŽP požadována revize dosud připravené verze NLP II. Současně bylo požadováno vyšší zapojení nevládních organizací do jeho tvorby, a to i s ohledem na velký rozsah vznesených připomínek, které mimo jiné vznesla i Ekonomická komise OLH ČSZA.

Byl jsem pak pověřen předsedou EK OLH ČSAZ prof. Ludkem Šišákem, CSc., z ČZÚ v Praze, abych se následných jednání o další verzi a podobě NLP II aktivně zúčastnil za ekonomickou komisi jako člen týmu expertů.

— Vzhledem k tomu, že na jednáních byly vznášeny zvýšené požadavky na funkci lesů a hospodaření v lesích ve vlastnictví státu, pokládám za užitečné čtenářům podnikového časopisu Lesu zdar přiblížit v určitém časovém předstihu před oficiálním zveřejněním dokumentu NLP II vlastní atmosféru jednání. Současně bych chtěl jako jeden z přímých účastníků téměř všech jednání, kromě jednoho, čtenáře seznámit s charakteristikou nastavených hlavních směrů vývoje a s některými požadavky vznesenými ke státním lesům, na jejichž formulaci panovala v týmu expertů shoda. To proto, abychom měli možnost s určitým předstihem vnímat a případně i včas zachytit nastavený směr vývoje hospodaření v lesích, zejména pak v lesích obhospodařovaných naším státním podnikem LČR, do doby, než bude oficiální dokument schválen a publikován.

— Naš podnik LČR na tomto jednání střídavě zastupovali Ing. Jiří Holický – generální ředitel, Ing. Ladislav Pulpán – ved. odboru LH a ochrany přírody a Ing. Tomáš Dohnanský – ved. odd. LH, kteří se také velmi aktivně podíleli na hájení stanoviska LČR, s. p., a obhajování důvodů pro svá stanoviska, vysvětlování svých přístupů i formulování závěrů.

— Pro úplnost je nezbytné uvést, že Národní lesnický program (NLP) je dokument tvořící součást státní lesnické politiky, který respektuje národní suverenitu, uvádí směry, kterými by se v blízké budoucnosti mělo ubírat zejména obhospodařování lesů, a určující, jaký by měl být vztah lesů k veřejnosti. Zároveň je v něm naplňována lesnická strategie pro EU. Měl by být základem pro změnu legislativy na úseku lesního hospodářství a pojat jako politický závazek exekutivy. Je dokumentem v rámci EU, který respektuje mezinárodní smlouvy, dohody, úmluvy a směrnice EU.

SOLOŽENÍ TÝMU EXPERTŮ A CÍLE HLAVNÍCH SMĚRŮ

Na jednání o další podobě NLP byli přizváni zástupci vládních i nevládních organizací, ze kterých byl vytvořen tým expertů, složený z členů následujících zainteresovaných institucí a nevládních organizací: AOPK, Asociace krajů, ČAPLH, ČemBA, Česká Bioplatforma, ČLS, ČMMJ, EK OLH ČSAZ, FLE ČZU v Praze, FSC ČR o. s., Hnutí Duha, LČR s. p., LDF MZLU v Brně, MZe – odbor 16210, odbor 16220, odbor 16230, MŽP, Nadace dřevo pro život, Sdružení měst a obcí, SPLH při AK ČR, Stanovisko vědců, SVOL, VLS, s. p., VÚKOZ, VÚLHM, ÚHUL. Zastoupení byli

tedy mimo jiné jak zástupci vlastníků lesů, tak i zástupci podnikatelů v LH, takže v žádném případě nešlo o vystavování účtu bez hostinského. V tomto kompetentním týmu expertů se silným mandátem pak bylo cílem hledat schůdnou cestu pro formulaci NLP II v konečném termínu do konce měsíce června 2007.

NOVÁ PODOBA NLP

Na tvorbě nové podoby NLP se aktivně a tvůrčím způsobem podíleli všichni účastníci jednání výše uvedených vládních i nevládních organizací i vlastníků lesních majetků. Velmi stručně a poněkud zjednodušeně shrnuto bylo kompromisním cílem ekologů mimo jiné prosadit ekologizaci hospodaření v lesích, trvale udržitelné hospodaření a přírodě bližší způsoby hospodaření a zmírňování dopadů možných klimatických změn a podporovat adaptaci, účinněji řešit vztah zvěře a lesa, více využívat veřejných užitků lesů a naformulovat konkrétní požadavky na lesy ve vlastnictví státu a formulovat požadavky obecného užívání lesů. Kompromisním cílem zástupců vlastníků lesních majetků bylo zejména prosadit udržení produkční – ekonomické funkce lesů a zajistit a zvýšit dlouhodobou životaschopnost a konkurenceschopnost trvale udržitelného obhospodařování lesů, zajistit řešení ekonomické újmy nad rámec obecných požadavků na lesy, podnitit využívání dřeva a dalších lesních produktů a využívat přínosů lesů pro rozvoj venkovské ekonomiky a regionů.

— Koordinátorem jednání týmu expertů byla MZe ČR pověřena organizace ÚHUL v Brandýse nad Labem a funkci hlavního moderátora všech jednání aktivně a s velkým nadhledem i trpělivostí plnil ředitel ÚHUL Ing. Jaromír Vašíček, který má významnou zásluhu na tom, že NLP II byl doveden do podoby závěrečného návrhu.

— Na úvodním jednání zástupců přizvaných organizací bylo dohodnuto, že NLP je nutno vytvořit procesem zezdola a do NLP zakotvit takové závěry, na jejichž znění se všichni účastníci shodnou. Jednání byla velmi intenzivní a probíhala od měsíce března postupně v týdenních intervalech do konce měsíce června.

HLAVNÍ FORMULOVANÉ POŽADAVKY

NA HOSPODAŘENÍ V LESÍCH A NA PLNĚNÍ FUNKCÍ LESŮ:

- trvale udržitelné způsoby hospodaření a uplatnění přírodě bližších způsobů hospodaření
- ekologizace hospodaření v lesích
- rovnovážné plnění ekonomického, ekologického a sociálního pilíře lesů
- zvýšení biodiverzity lesů, zvýšení podílu tlejícího dříví a dříví ponechaného v lese

- zmírňování dopadů možných klimatických změn a působení kumulace stresorů, podpora adaptace a přijetí opatření ke zlepšení zdravotního stavu lesů, zejména změnou a úpravou druhové skladby lesů a zvýšením podílu MZD
- přehodnocení kategorizace lesů
- vyšší využívání přírodních procesů v obhospodařování lesů – další zvýšení podílu přirozené obnovy a podrostních způsobů hospodaření, omezování umělé obnovy a tím snížení energetického vkladu do lesa
- preference nepasečných forem obnovy lesa a snížení podílu holosečných způsobů hospodaření v obnově lesa a snížení výměry holé seče
- šetrnost k lesnímu prostředí, ochrana cenných stanovišť, v krajině zachování mozaiky porostů s vysokou biologickou hodnotou (stabilní přestálé porosty, liniové porosty, lesní okraje, mokřady, prameniště, rašeliniště) a v nich aplikace odpovídajícího managementu
- účinnější řešení vztahu lesa a zvěře, které zajistí snížení nákladů na ochranu MLP a lesa proti zvěři a škod působených zvěří, zavedení kontrolních mechanismů a přijetí účinných opatření zabráňujících ohrožení biodiverzity lesa vysokými početními stavy zvěře, posílení úlohy vlastníka honebních pozemků
- zajištění a zvýšení dlouhodobé životaschopnosti a konkurenceschopnosti trvale udržitelného obhospodařování lesů
- vytváření dostatečných předpokladů pro využití přínosu lesů pro zapojení místních lesnických a dřevozpracujících subjektů a pro rozvoj infrastruktury a služeb venkovské ekonomiky a regionů
- formulování rozsahu obecného užívání lesů a řešení náhrady ekonomické újmy nad rámec obecného užívání lesů
- podpora využívání lesní biomasy pro výrobu energií
- posílení rozvoje a zapojení informačních technologií
- zvýšení vázání uhlíku v zásobách dříví stojících porostů a výrobků ze dřeva
- přijetí zákona o státním lesním majetku a tím zajištění dlouhodobé stability hospodaření na tomto majetku
- zvýšení zapojení lesů do plnění sociální funkce a rozvoje venkova, včetně vytváření podmínek pro další zvýšené využívání veřejných užitků lesů, a to zejména zlepšením zhodnocování a marketingem lesních nedřevních užitků a služeb
- podpora zlepšení sociální situace zaměstnanců v lesním hospodářství
- posílení koordinace a komunikace, zlepšení informovanosti veřejnosti o skutečném stavu lesů a potřebách LH, posílení významu a vlivu LH v regionální politice, rozvíjení lesní pedagogiky
- vyloučení protisměrně působící podpory a dotací v hospodaření v lesích a podpoření požadovaných směrů v lesích
- vytvoření nového systému veřejných podpor do LH a uplatnění motivační daně v LH

MEZI HLAVNÍMI ARGUMENTY VE VZTAHU K HOSPODAŘENÍ MIMO JINÉ ZEJMÉNA ZAZNĚLO:

- les nelze chápat jako továrnu na dřevo a preferovat jen produkčně-ekonomické hledisko, bez ohledu na ekologickou a sociální funkci lesů
- i když nebylo zpochybněno to, že hlavní produkční dřevinou je SM, hlavní připomínky směřovaly k tomu, proč je ještě stále uměle vysazován SM na některých lokalitách, kde v současné době odumírá a kde dochází k plošnému rozpadu SM porostů zejména v důsledku srážkového deficitu, rozvoje václavky a následného napadení hmyzími škůdci
- proč, zejména na lokalitách postihovaných plošnými kalamitami, nejsou systematicky ve větším rozsahu zakládány pruhy ze zpevňujících dřevin k zajištění budoucí bezpečnosti produkce, a proč na některých obtížně zalesnitelných kalamitních holinách není k obnově využíván větší podíl přípravných dřevin
- proč jsou v další obnově lesa používány holoseče, zejména v oblastech dlouhodobě postihovaných plošnými kalamitami, které vytvořily již tak velký rozsah otevřených a nezpevněných porostních stěn
- proč je stále nedostatečně využíváno tvůrčích sil přírody a tedy přirozené obnovy, a tím tak nejsou dále snižovány vklady do lesa

Současně byla provedena SWOT analýza, ze které byly v ekonomickém, ekologickém a sociálním pilíři definovány silné a slabé stránky příležitosti a ohrožení. Pro úplnost je v rámci rekapitulace nezbytné uvést, že struktura opatření NLP II bude vycházet ze čtyř základních cílů, které jsou vymezeny akčním plánem pro lesy EU, a to:

- zlepšení dlouhodobé konkurenceschopnosti – pilíř ekonomický
 - zlepšení a ochrana životního prostředí – pilíř ekologický
 - zlepšení kvality života – pilíř sociální
 - posílení koordinace a komunikace – pilíř komunikace
- V rámci všech uvedených pilířů byla definována opatření v rámci 17ti klíčových akcí.

RŮZNÉ POHLEDY NA VNÍMÁNÍ LESA A HOSPODAŘENÍ

Jako pro lesníka a lesnického ekonoma byla pro mě účast na jednáních i přes dlouholetou praxi mimořádně poučná i obohacující. Cílem většiny zúčastněných bylo reagovat na změněné podmínky v lesích včasnou změnou směru vývoje. Nezvratným faktem však zůstává, že jinak – možná z mého pohledu komplexněji – vnímá les lesník, který profesně tráví většinu pracovního času

v lese, a jinak jej vnímá přírodovědec zabývající se určitým specializovaným segmentem flóry či fauny, jinak pracovník ochrany přírody a jinak jej vnímá návštěvník lesa zaměřený na sběr lesních plodů či hub, opět jinak jej vnímá běžný turista či návštěvník lesů, jinak cykloturista, jinak vnímá les občan, který vyveze do lesa v rozporu se zákonem a dobrými mravy nepotřebný odpad a zcela odlišné je jistě vnímání poslání lesa od konkrétního vlastníka lesního majetku.

— Pohledy a vnímání lesa jsou tedy opravdu odlišné, mohou být i protichůdné. Uvést je do souladu a společenského konsenzu v závazných právních normách a uvést je pak do života v jejich realizaci je v praxi velmi složité, když navíc, zjednodušeně vyjádřeno, je ve vztahu k lesu společenské vědomí a chování zaostřeno především na lesníka a lesního hospodáře coby správce lesa. Přitom nezastírám, že i někteří lesní hospodáři mohou mít na hospodaření v lese zúžený, často jednostranný a specifický pohled. Nicméně ač byl vznesen nespočet podnětných připomínek, stále zde zůstává v platnosti, že chování člověka i lesníka k přírodě by se mělo vyznačovat určitou mírou pokory k přírodě, a to ve všech směrech, i při hospodářském využívání lesů. A tak do budoucna nejlepším hospodářem v lese stále zůstane ten lesník, který les chápe jako nedílnou součást celého ekosystému, lesník, který umí dobře odezírat přírodní procesy od přírody a umí je dobře napodobovat nebo jim napomáhat nejen ke svému užitku, ale k užitku všech uživatelů těchto veřejných statků, lesník, jehož činnost je šetrná k lesnímu prostředí. To vše o to více platí zejména v lesích v majetku státu.

— Takový přístup je nakonec z komplexního i ekonomického pohledu z celospolečenského hlediska tím nejefektivnějším. Protože pokusů o to, nařídít přírodě, jak se má chovat, bylo v minulosti bezpočet a mocná příroda se s nimi vždy dokázala vyrovnat, nebo je po zásluze potrestala. A to nejen neúměrnými povodňovými škodami, vytvořením erozních rýh, nátrží v korytech bystřin a vodních toků, ale i opakujícími se škodami zejména na stejnověkových a stejnorodých smrkových porostech v důsledku větrných kalamit. Dalším faktorem jsou z ekonomických důvodů založená smrková stanoviště, umístěná v dnes zjevně nevhodných oblastech s dlouhodobým srážkovým deficitem. Připomeňme i vysokou dobu obmýti na porostech s dlouhodobě sníženou stabilitou, způsobenou poškozením nadměrnými stavy zvěře nebo vytváření úmyslných obdobných postupů nových porostních stěn, ohrožených větrem a neschopných se vyrovnat s častým střídáním vlivů

cyklon a anticyklon v průběhu roku. Ale je tu i celá řada dalších důsledků.

— Na jednáních bylo možno cítit také značnou podporu MZe a MŽP ke krokům státního podniku LČR ve změně obchodních vztahů a stabilizaci poměrů, což bylo motivováno zřejmě zejména snahou vytvořit v podniku LČR dostatečné finanční zdroje k vnitřnímu financování požadovaných směrů ekologizace hospodaření v lesích.

UKÁZAT NA RIZIKA A ZAPOČÍT ZMĚNU SMĚRU VÝVOJE CESTOU EKOLOGIZACE HOSPODAŘENÍ

Cílem jednání bylo také vést kultivovanou, slušnou, otevřenou a věcnou odbornou diskusi, přitom se vzájemně respektovat a také mít ochotu naslouchat. Rovněž považuji ze strany ekologických iniciativ a organizací i všech zúčastněných celé pracovní jednání za vysoce korektní, v duchu vzájemného respektování názorů a stanovisek, vedené snahou najít kompromisní řešení. Jistě bychom si přáli, aby tato forma převládla i při řešení běžných problémů mezi lesníky a ochranou přírody či ekology přímo v terénu. Věřím, že ze strany ekologických iniciativ a organizací i vědců bylo jednání vedeno snahou ukázat a zvýraznit nám lesníkům i lesním ekonomům rizika, která hrozí lesním ekosystémům. Zvýrazněme možné dopady klimatických projevů a vytvořme předpoklady, aby byly včas zahájeny změny ve prospěch budoucí vyšší, zejména ekologické stability lesních ekosystémů i vyššího využití veřejných užitků lesů, a to ve prospěch dalších generací. To vše se díky aktivnímu přispění všech účastníků v týmu expertů dle mého názoru podařilo. Velký podíl na tom má moderátor všech jednání Ing. Jaromír Vašíček, kterému se podařilo plným osobním nasazením velmi citlivě, odborně a věcně dovést závěrečnou formulaci NLP ke zdárné komplexní verzi.

— Současně se jako člen Pro Silva Bohemica – pobočky ČLS, která propaguje hospodaření v lesích přírodě bližšími a jemnějšími způsoby hospodaření – domnívám, že nastoupené směry jsou vedeny cestou předběžné opatrnosti, které by si měl lesník být vždy vědom, a jsou opravdu cestou k dalšímu prohloubení základů pro dobrou budoucnost našich lesů pro příští generace a pro trvalost a bezpečnost produkce i trvalost veřejných užitků lesů. Lze předpokládat, že takto vytvořený návrh NLP bude velmi silným a závažným podkladem pro MZe a MŽP ČR k jeho závěrečné formulaci i podkladem k přípravě návazných a v NLP doporučených legislativních aktů. Nakolik budou využity záležitosti již jen na legislativních orgánech a zákonodárcích, a jejich vůli.

Ing. František Kaňok, CSc., člen ekonomické komise OLH ČSAZ

návrh NLP II

(výňatek, plné znění na www.uhul.cz)

V současnosti jsou Národní lesnické programy (dále jen NLP) považovány za koncepty pro uplatnění trvale udržitelného obhospodařování lesů při dlouhodobém zlepšování konkurenceschopnosti lesního hospodářství způsobem, který respektuje národní suverenitu. NLP jsou součástí státní lesnické politiky a zároveň je v nich naplňována Lesnická strategie pro Evropskou unii.

Strategie Společenství pro lesy z roku 1998 ustanovila rámec aktivit pro lesní hospodářství, jehož hlavním cílem je podpora trvale udržitelného obhospodařování lesů. Strategie zdůrazňuje důležitost multifunkční role lesů a určuje základní zásady a principy, které jsou pro realizaci této strategie určující.

— NLP mají poskytovat plánovací rámec pro vymezení vlivů jiných sektorů na lesnickou politiku, zvýšit povědomí o důležitosti lesů a formalizovat zainteresování různých částí vlády a zájmových skupin na řešení problémů lesů a lesnictví, vytvořit předpoklady k zajištění příslušných kapacit a zaměřovat se na sporné otázky, jejichž řešení je v kompetenci různých státních institucí.

— Lesní hospodářství je v rámci Evropy vnímáno jako součást rozvoje venkova se svými třemi pilíři (skupinami funkcí lesů). Jsou to funkce ekonomické, ekologické a sociální, jejichž naplňování je uskutečňováno na principu trvale udržitelného rozvoje.

— Skupina ekonomických funkcí lesů – strategickým cílem je dlouhodobé zlepšování konkurenceschopnosti lesního hospodářství a zvýšené využívání lesnických výrobků, zboží a služeb v životě společnosti.

— Skupina ekologických funkcí lesů – strategickým cílem je uchování a zlepšení biologické rozmanitosti, integrity, zdraví a odolnosti lesních ekosystémů v místním měřítku s ohledem na možný scénář globálních a krajinných změn.

— Skupina sociálních funkcí lesů – strategickým cílem je přispět ke kvalitě života prostřednictvím zachování a zlepšení sociálních a kulturních rozměrů lesů a lesnictví.

VNĚJŠÍ VLIVY PŮSOBÍCÍ NA SOUČASNOU ČESKOU LESNICKOU POLITIKU

OBLAST EKONOMICKÁ:

- Vzhledem k postupnému vyčerpávání tradičních zdrojů energie se očekává sílící tlak na hledání nových energetických zdrojů a zdražování zdrojů stávajících,
- v období 2007–2013 je počítáno s finanční podporou lesů z EAFRD v ose 1 s cílem posílení konkurenceschopnosti lesního hospodářství pro rozvoj venkova,
- bude pokračovat cenový tlak na úroveň evropských cen dříví a řeziva vlivem levných dovozů ze zemí mimo EU,
- uvádí se do života nařízení Rady o zamezení dovozu nelegálně vytěženého dříví (FLEGT) ze třetích zemí do členských států EU,
- v EU bude přetrvávat rozdílná úroveň v kvalitě a citlivosti při obhospodařování lesů na základě národních

legislativ, s přímým dopadem na rozdílnou úroveň nákladové ceny produkovaného dříví,

- bude pokračovat trend zvyšování konkurenceschopnosti a životaschopnosti lesního hospodářství v zemích EU.

OBLAST EKOLOGICKÁ:

- Na základě legislativního závazku ČR se implementují principy Kjótského protokolu a dalších právně závazných konvencí s ekologickým zaměřením,
- na základě politického závazku se do české legislativy implementují principy ekologického pilíře panevropského procesu o ochraně evropských lesů a principy celosvětové konference o udržitelném rozvoji,
- ochrana přírody ve strukturách EU uplatňuje směrem k národním legislativám svoji jednotící roli,
- jsou podporovány různé certifikační systémy jako tržní nástroje na uplatnění trvale udržitelného obhospodařování lesů,
- v období 2007–2013 je počítáno s finanční podporou lesů z EAFRD v ose 2 s cílem posílení ekologických aspektů lesního hospodářství pro rozvoj venkova, z OPŽP priorita 6,
- bude pokračovat trend ekologizace lesního hospodářství a posilování veřejného zájmu na lesích v zemích EU.

OBLAST SOCIÁLNÍ:

- Na základě politického závazku se do české legislativy implementují principy sociálního pilíře panevropského procesu o ochraně evropských lesů,
- v období 2007–2013 je počítáno s finanční podporou lesů z EAFRD v ose 3, 4 s cílem posílení sociálního aspektu lesního hospodářství pro rozvoj venkova,
- v platnosti je evropská sociální charta,
- mění se pohled veřejnosti na lesy, neboť převážná většina obyvatelstva žije ve městech a lesy jsou veřejností vnímány především jako prostředí sloužící k odpočinku, rekreaci a sportu,
- je podceněn význam lesů pro zaměstnanost venkovského obyvatelstva a pro rozvoj služeb ve venkovském prostoru.

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ TERMÍNY A PRINCIPY NLP

- Obhospodařování lesů trvale udržitelným způsobem, při omezování administrativních zásahů státu na nevyhnutelné minimum, při motivačním působení státní lesnické politiky na podporu veřejných zájmů a při zvyšování odpovědnosti vlastníků lesů za svůj majetek. Předpokládá se rozdílný přístup k lesům podle jejich kategorie, velikosti a druhu vlastnictví.

	trvale udržitelné hospodaření	přírodě bližší postupy hospodaření
holoseče	omezení holosečí	vyloučení holosečí (výběr jednotlivých stromů – nikoliv výběrné hospodaření)
struktura a dřevinná skladba	smíšené porosty s preferencí hospodářsky významných druhů	respektování potenciální přirozené vegetace (mírné zvýšení podílu hospodářsky atraktivní dřeviny)
introdukované dřeviny	introdukované druhy jsou přípustné	hospodaří se pouze s autochtonními dřevinami
HÜL – věk	časová úprava lesa – objektem zájmu je porost	věk není použitelný jako veličina úpravy lesa a hospodaření – objektem zájmu je strom
HÜL – těžby	podkladem pro plánování těžeb je zásoba porostu	podkladem pro plánování těžeb je CBP a cílové dimenze stromů

- ❑ Stupnice příklonu k přírodě blízkému hospodaření byla ohraničena pojmy: **trvale udržitelné** hospodaření a **přírodě bližší postupy** hospodaření.
- ❑ S pojmem přírodě bližší postupy hospodaření souvisí uplatňování výběrných principů. Po mnohaletém uplatňování těchto principů se dospěje ke stadiu výběrného lesa, v němž je možné hospodařit výběrným způsobem.
- ❑ Trvale udržitelné hospodaření v lesích je definováno jako správa a využívání lesů a lesní půdy

takovým způsobem a v takovém rozsahu, aby byla zachována jejich biodiverzita, produkční schopnost a regenerační kapacita, vitalita a schopnost plnit v současnosti i v budoucnosti odpovídající ekologické, ekonomické a sociální funkce na místní, národní a globální úrovni, aniž by došlo k poškození ostatních ekosystémů.

- ❑ Les je hlavním nositelem biologické rozrůzněnosti s přesahem do volné krajiny. Její hodnota je závislá na míře přirozenosti a souvisí mimo jiné i s druhovou a prostorovou skladbou lesa.
- ❑ Větší důraz na plnění sociální a ekologické funkce lesů prostřednictvím zákonných ustanovení bude kladen na lesy ve vlastnictví státu, případně obcí, včetně uplatnění přírodě bližších postupů hospodaření při zachování konkurenceschopnosti.
- ❑ Je třeba formulovat objednávku státu vůči vlastníkům lesů a subjektům nakládajícím s lesy ve vlastnictví státu, která bude akcentovat dlouhodobé polyfunkční společenské požadavky založené na veřejném zájmu a řešit míru úhrady újmy diferencovaně podle jednotlivých druhů vlastnictví.
- ❑ Pojmy les a lesní ekosystém jsou chápány jako synonyma.

ANALÝZA SWOT

EKONOMICKÝ PILÍŘ:

Silné stránky ekonomického pilíře lesního hospodářství:

- Lesní hospodářství, spolu s navazujícími sektory zpracovávajícími dřevo, jsou významnou součástí národního hospodářství, neboť jejich podíl na HDP státu se pohybuje mezi 5–7 % (lesní hospodářství cca 0,7 % HDP, navazující sektory 5–6 % HDP, jde o kvalifikované odhady, není statisticky odděleně vykazováno),
- rozloha lesů se v novodobé historii postupně zvyšuje,
- zásoba dřeva v lesních porostech stoupá a porostní zásoby jsou tvořeny převážně dobře prodejným smrkovým dřívím,
- lesní hospodářství vykazuje růst produktivity práce.

Slabé stránky ekonomického pilíře lesního hospodářství:

- Ekonomický potenciál lesů roste pomaleji než souhrn společenských a ekologických požadavků na les kladených,
- kladné externalita a služby poskytované lesy nejsou dostatečně využívány a zohledňovány v ekonomických procesech,
- v lesním hospodářství není vybudován jednotný ekonomický informační systém, který by umožňoval podrobné ekonomické analýzy,
- strukturální nedostatky u soukromých lesů (rozdobenost a velikost majetků) nepodporují ekonomickou efektivitu hospodaření v lesích,
- potenciál dřeva jako obnovitelného zdroje energie není dostatečně využíván, s ohledem na předpokládané klimatické změny je vysoký podíl porostních zásob smrkového dříví v budoucnosti ekonomicky riskantní,
- nadměrné stavy spárkaté zvěře jsou limitujícím faktorem ekonomiky LH,
- není věnována dostatečná pozornost ekonomickým souvislostem přírodě bližšího hospodaření,
- některá ustanovení české legislativy jsou konkurenční nevýhodou při hospodaření v lesích ve srovnání s ostatními zeměmi EU,
- administrativně složitý systém poskytování podpor z EU brání jejich vyššímu využívání.

EKOLOGICKÝ PILÍŘ:

Silné stránky ekologického pilíře lesního hospodářství:

- Lesy představují základní potenciál přírodní biodiverzity v ČR a obsahují nejzachovalejší součásti

naší přírody (přibližně 27 % lesů je součástí zvláště chráněných území),

- obhospodařování lesů je uskutečňováno diferencovaně na podkladě lesnické typologie,
- lesy jsou vzhledem ke své schopnosti poutat CO₂ v biomase a lesní půdě faktorem zmírňujícím dopady klimatických změn,
- lesy jsou zdrojem ekologicky čisté, obnovitelné suroviny,
- na základě typologického průzkumu byla rámcově určena přirozená dřevinná skladba,
- lesy v závislosti na jejich stavu pozitivně ovlivňují hospodaření s vodou v krajině, chrání půdu před erozí a plní další mimoprodukční funkce.

Slabé stránky ekologického pilíře lesního hospodářství:

- Nedostatečné využívání přírodních procesů při obhospodařování lesů,
- není vytvořen srovnatelný prostor a legislativní předpoklady pro přírodě bližší hospodaření,
- staré i současné ekologické imisní zátěže,
- nevhodné myslivecké hospodaření,
- ve většině lesů je druhová skladba dřevin odlišná od přirozené i doporučené,
- není dostatečně využívána možnost zpracování dřeva a využívání výrobků ze dřeva,
- nefungují kompenzace vlastníkům lesů za omezení hospodaření z důvodů ochrany přírody,
- při obhospodařování lesů nejsou dostatečně zohledňována rizika vyplývající z předpokládaných klimatických změn a snížené ekologické stability lesů.

SOCIÁLNÍ PILÍŘ:

Silné stránky sociálního pilíře lesního hospodářství:

- Lesy poskytují zaměstnání obyvatelům venkova, a tím přispívají k rozvoji venkova,
- lesy poskytují zboží a služby, které jsou přínosné pro občany, jejich zdraví, kvalitu jejich života, což zahrnuje především trávení volného času, rekreaci a provozování sportovních aktivit,
- lesy jsou volně přístupné veřejnosti bez rozdílu vlastnictví,
- veřejnost se o stav lesů zajímá a má k nim citově zabarvené vazby.

Slabé stránky sociálního pilíře lesního hospodářství:

- Obecným problémem je slabé postavení LH v rámci veřejné správy,

- ❑ sociální situace zaměstnanců v lesním hospodářství je na jednom z nejnižších míst ve výdělkovém i společenském žebříčku,
- ❑ nejsou vytvořeny dostatečné předpoklady pro využití přínosu lesů pro zapojení místních lesnických a dřevozpracujících subjektů a pro rozvoj infrastruktury a služeb venkovské ekonomiky a regionů,
- ❑ veřejnost není o skutečném stavu lesů a potřebách LH dostatečně a věcně informována,
- ❑ polyfunkčnost lesů je ze strany veřejnosti nedostatečně vnímána,
- ❑ existují střety mezi samosprávou a státní správou lesů,
- ❑ vztah vlastníků k jejich lesním majetkům byl po dobu čtyřiceti let násilně přerušen.

PŘÍLEŽITOSTI:

- ❑ Zvýšení využití dřeva a výrobků ze dřeva a jejich recyklace jako obnovitelné, ekologické suroviny s cílem přispět také mimo jiné k omezování klimatických změn,
- ❑ na vhodných lokalitách využití potenciálu dříví (lesní biomasy) pro energetické účely (řešení energetických potřeb obyvatelstva, náhrada fosilních paliv),
- ❑ využívání přírodních blízkých forem hospodaření,
- ❑ využití rekreačního potenciálu lesů,
- ❑ posílení polyfunkčního poslání lesů, zejména ve vlastnictví státu,
- ❑ vytváření dodatečných finančních prostředků u lesních podniků z tržně dosud nerealizovaných výrobků a služeb,
- ❑ na základě principu předběžné opatrnosti zachovat a zlepšovat druhovou a prostorovou strukturu lesů,

- ❑ zlepšení informovanosti a pohledu společnosti na lesy a lesní hospodářství,
- ❑ zvýšení přínosu lesů pro rozvoj venkova.

OHROŽENÍ:

- ❑ Očekávaná klimatická změna a její dopady na LH,
- ❑ střet zájmů mezi různými politikami dotýkajícími se lesního hospodářství,
- ❑ nadměrné odebírání biomasy z lesů pro energetické účely,
- ❑ přetrvávající působení imisí, zejména pak dlouhodobé poškození půd,
- ❑ přetrvávající neúměrně vysoké stavy spárkaté zvěře,
- ❑ poškozování lesního prostředí návštěvníky lesa,
- ❑ odliv obyvatel z venkova v důsledku nedostatku pracovních příležitostí,
- ❑ pronájem státních lesů,
- ❑ snížená ekologická stabilita lesů ohrožuje vyrovnanost a trvalost produkce dříví.

PRACOVNÍ ZÁVĚR Z PROJEDNÁVÁNÍ NLP II NA EXPERTNÍ ÚROVNI

Národní lesnický program byl v průběhu přípravy detailně a otevřeně diskutován se zástupci vlastníků lesů, podnikatelů v lesním hospodářství, nevládních organizací, ochrany přírody, samosprávy, státní správy. NLP byl přijat konsenzuálním způsobem všemi stranami s výhradami, které jsou uplatněny přímo v textu dokumentu a které vyžadují definitivní rozhodnutí na úrovni ústředních orgánů státní správy. NLP zajistí pokračování diskuse zejména o sporných tématech za účasti všech zájmových skupin (MZe a MŽP upraví a začlení do závěru).

hospodářské výsledky LS a přímo řízených LZ LČR

Předkládáme informaci o dosažených hospodářských výsledcích (HV) u lesních správ (LS) a lesních závodů (LZ) za I. pololetí roku 2007, ve srovnání se skutečností za rok 2006 a 2005, zhodnocené metodikou diferenciální renty.

Jedná se o srovnání efektivnosti hospodaření dnes 78 lesních správ spolu s dodavatelskými subjekty na jedné straně, s hospodařením skupiny přímo řízených lesních závodů (LZ Židlochovice, LZ Boubín, LZ Kono-piště, LZ Kladská, LZ Dobříš a bez SZ Týniště). Lesní závody obhospodařují komplexně lesní majetek, to znamená provádí správu lesa i výkon prací převážně vlastními pracovníky na 7,4 % z celkové výměry lesů obhospodařované LČR. Prodej veškerého vytěženého dříví provádí LZ v režii LČR. Po transformaci v roce 1993 to bylo 9,42 % z celkové výměry LČR. Na zbývající ploše, to je 92,6 % z celkové výměry LČR, hospodaří lesní správy. — Výsledným ukazatelem srovnání efektivnosti hospodaření je výše tvorby HV v Kč připadajícího na 1 ha obhospodařované lesní půdy.

Za skupinu lesních správ (LS) a skupinu přímo řízených LZ (PŘZ) bez semenářského závodu (SZ) byl dosažen za I. pololetí 2007 ve srovnání s rokem 2006 a s rokem 2005 dle metodiky DR tento hrubý hospodářský výsledek:

ukazatel v mil. Kč	skupina LS celkem			PŘZ bez SZ		
	rok 2005	rok 2006	I. pol. 2007	rok 2005	rok 2006	I. pol. 2007
hospodářský výsl. (HV) (bez HV z prodeje HIM)	823,0	1962,7	912,5	53,4	148,9	341,7
HV z prodeje HIM	105,6	191,6	41,6	29,8	36,3	13,4
Celkem HV	928,6	2154,3	954,1	83,2	185,2	355,1
Podíl celkového HV v Kč na 1 ha les. půdy	751,6	1714,0	760,5	841,3	1844,6	3536,7

Dosažený HV za I. pololetí 2007 byl jak u lesních správ tak i u lesních závodů ovlivněn zejména výší těžeb a zpracováním kalamity, a u LS pak výběrovým řízením v rámci nouzového stavu. U LZ byl dosažen vysoký HV také díky výrazně vyššímu objemu realizovaných těžeb v důsledku likvidace orkánu Kyrill (80 % z ročního plánu). V HV lesních závodů je již zahrnuta i ztráta z některých činností, jako například z provozu a oprav zámku Židlochovice a dřevěných srubových staveb a zámečku Kladská, odstraňování povodňových škod, práce celospolečenského významu nepokryté dotacemi, ztráta z bytového hospodářství, a další. I po změně obchodních vztahů dosahují lesní závody bez SZ Týniště lepšího hospodářského výsledku celkem v porovnání s lesními správami jako celek, vztaženo na 1 ha obhospodařované lesní půdy, a to již od roku 1998 po zavedení modelu DR. Navíc tyto závody plní pro LČR významnou referenční

funkci, včetně propagace LČR a veřejně prospěšných aktivit. Ale i u SZ Týniště, jehož HV je odvislý zejména od úrody semen u hlavních lesních dřevin, je HV stále zlepšován, zejména díky zvýšené marketingové aktivitě a výkupem semene pro vlastní obchod, a za I. pololetí 2007 byl u SZ dosažen rovněž celkově kladný HV. To znamená, že všechny lesní závody i SZ vykázaly za I. pololetí kladný HV, a rovněž od roku 2005 vykazují všechny lesní závody, tedy i LZ Židlochovice, kladný HV.

— Na zvýšené dynamice růstu HV i u lesních správ LČR z části již v roce 2005, ale zejména pak v roce 2006, se také pozitivně projevilo zavedení nových obchodních vztahů a prodeje dříví v režii LČR v roce 2005 i zavedení modelu diferenciální renty, spojené s návrhem motivačních nástrojů.

— Z důvodu likvidace kalamity a tím i návazným zastavením úmyslných těžeb a nutností vyhlásit nové výběrové řízení na prodej dříví, díky většímu podílu poškozeného dříví z kalamity a tím i lokálním přebytkům dříví a vyšším nákladům na zpracování a problémům s prodejem a přesunem dříví, kvůli nárůstu zásob a nutnosti skladovat dříví na mokřích i suchých skládkách se za I. pololetí 2007 výrazně snížil v porovnání s rokem 2006 vlastní HV i podíl HV z obhospodařování lesa na celkovém HV zejména u LS.

— Ke zpracování kalamity na druhé straně výrazně přispělo nasazení harvesterů, kde například na LZ Boubín bylo harvestory za I. pololetí zpracováno 194 050 m³ kalamitního dříví, což činilo 60,6 % z celkové výše těžby dříví za I. pololetí 2007. U všech lesních závodů bylo harvestory zpracováno 50,7 % dříví vytěženého v I. pololetí 2007, při dosažení velmi příznivého HV na m³ realizovaného dříví.

CELKOVÁ ÚSPĚŠNOST PRODEJE

Z dalších výsledků DR za I. pololetí 2007 ve srovnání s rokem 2006 a 2005 je možno z hodnot v níže uvedené tabulce také provést modelové zhodnocení úspěšnosti prodeje dříví dle jednotlivých způsobů prodeje u LČR, pomineme-li rozdílnost výrobních podmínek a strukturu průměrných hmotností. Zcela vypovídající informaci o celkové úspěšnosti prodeje dříví nám podává ukazatel HV z prodeje dříví s PN (přímými náklady bez režijních nákladů – RN – LČR). Na jeho mírném zlepšení za I. pololetí 2007 v porovnání s předchozím rokem se příznivě podílí zejména vyšší průměrná hmotnost těžené hmoty z kalamity, a naopak se v něm nepříznivě promítají výrazně vyšší náklady na zpracování kalamity, charakterizované cenou služeb prací.

Ukazatel – lesní správy v Kč/m ³	Základní normativ DR	skut.	Základní normativ DR	skut.	Základní normativ DR	skut. I. pol.
ROK	2005	2005	2006	2006	2007	2007
HV z prodeje dříví s PN	423	524	425	568	539	594
Pr. cena dříví na lokal. při Pni		602		557		743
Pr. cena dř. na lok. při Pni – nab. ř. – nouz. st.		0		899		807
Pr. cena dříví na Pni		482		412		780
Pr. real. cena dříví z OM v režii LS		1224		1318		1116
Pr. cena dříví na OM dodav. subj.		878		861		910
Pr. náklad na samost. těžbu dříví		96		131		145
Pr. náklad na výrobu dříví na OM		328		361		500
Pr. náklad na odvoz dřeva odběrat.		154		173		124
Pr. náklad na opr. a údrž. cest a sv.	87	65	43	65	70	59
Pr. náklad na pěstební činnost	295	206	191	168	229	184
Pr. náklad na režijní nákl. celkem	185	173	142	147	200	177
LS – Realizované dříví v tis. m ³	7123, 6	7135, 1	7625, 7	9036, 4	6938, 1	4113, 5

V další hodnotě v tabulce, průměrné ceně dříví při pni – nabídkové řízení uvádíme, že se v roce 2006 jedná o cenu z nabídky z měsíců XI a XII na předstihové těžby. V I. pololetí 2007 jsou zde pak zahrnuty těžby a ceny z nabídkového řízení realizované v rámci vyhlášeného nouzového stavu. Pokles průměrné ceny v porovnání s rokem 2006 za dříví prodané z OM v režii LS v I. pololetí 2007 je způsoben zčásti metodickým vlivem tím, že v ceně na lokalitě OM je promítnuto snížení o cenu dopravy dříví, kterou u části dodávek hradil odběratel, tedy snaha přiblížit se ryzí ceně dříví na OM.

MOŽNOSTI OVLIVNĚNÍ HV

Model DR nám umožňuje spočítat si modelový HV z prodeje dříví podle jednotlivých způsobů prodeje dříví na každé LS dle tab. 6.2., to znamená od výnosů odečíst příslušné náklady.

Za I. pololetí 2007 ve srovnání s rokem 2006 byl dosažen pro LČR modelový HV z prodeje dříví dle jednotlivých druhů prodeje dříví v Kč/m³ takto:

druh prodeje	HV z prodeje bez RN LČR		% výše prodeje z celk. realizace	
	rok 2006	I. pol. 2007	rok 2006	I. pol. 2007
v režii LČR – lesní správy na OM	805	499	27,9	9,4
prodej smluv. partnerovi na OM	500	410	32,6	11,9
Prodej na Pni	412	780	13,1	6,3
Prodej při Pni – komplex. zakázka	426	598	18,2	24,5
Prodej při Pni – nab. ř. XI–XII a nouz. st.	768	662	5,9	45,3 (nouz. stav)
samovýroba	90	132	2,3	2,6
celkem prodej lesní správy LČR HV	568	594	100,0	100,0
celkem prodej lesní závody LČR HV	650	745	–	–

V HV z prodeje dříví u lesních správ nejsou zahrnuty režijní náklady (RN) a to výrobní, správní režie, včetně režie KI a ředitelství LČR.
V HV z prodeje dříví u lesních závodů (jen prodej dříví v režii LČR) nejsou zahrnuty pouze režijní náklady správní režie ústředí lesního závodu.

Úplnou korektnost srovnání HV dle jednotlivých způsobů prodeje ovlivňuje průměrná hmotnatost těžného dříví, která byla v I. pololetí 2007 u kalamity vyšší proti roku 2006.

— U prodeje na Pni, při Pni a na OM jsou ve výše uvedených modelových cenách odvozených z DR promítnuty realizační ceny dříví a na druhé straně i kvalita zpracova-

ného kalamitního dříví a vyšší náklady na zpracování, na mokré skládky a inflační vlivy.

— Za jeden z hlavních faktorů k dalšímu zvýšení ekonomické výkonnosti se stále považuje pozitivní motivace, a to zejména užití účinné hmotné stimulace. Tento trend by mohl být posílen tím, kdyby vedení podniku odsouhlasilo možnost výplaty odměn za zlepšení HV v modelu DR u vybraného okruhu pracovníků LS a KI a začlenilo tuto složku odměn za zlepšení HV nastaveného metodikou DR nad rámec dohodnutého nárůstu mezd v podnikové kolektivní smlouvě na rok 2007, ale zejména na rok 2008 i další léta.

— I přes některé připomínky z LS mají lesní správy i v nových obchodních vztazích stále určité možnosti k ovlivnění HV lesní správy, byť jsou výrazněji odvislé od výše dříví prodaného v režii LČR. Lesní správě stále ještě zůstala část ekonomických pák ke zlepšení HV, které je žádoucí motivovat a hmotně stimulovat, aby venkovní provoz nepřešel ve vztahu k ekonomice hospodaření do určité pasivity. Je žádoucí, aby lesní správy měly i nadále měsíčně rozkrytou výnosovou i nákladovou strukturu činností metodikou diferenciální renty, aby tak stále bylo možno srovnávat ekonomickou výkonnost majetku ve správě lesní správy s dalšími lesními majetky, vztažené na m³ realizovaného dříví a na 1 ha obhospodařované lesní půdy, a to bez ohledu na způsoby prodeje dříví, a přitom bylo možno průběžně sledovat i efektivnost jednotlivých způsobů prodeje dříví a HV z prodeje dříví.

— Diferenciální renta poskytuje rámcový obraz o ekonomických možnostech daného lesního majetku. DR jako pracovní název je dlouhodobější ekonomický nástroj řízení, sloužící k objektivizaci HV a k řízení ekonomiky, ale je nezbytné, aby byla spojena s prvky hmotné stimulace, aby se i tím její účinnost na tvorbě HV zvyšovala.

Ing. František Kaňok, CSc.,
samostatný analytik – ved. odd. pro řízení LZ a SZ

elektronická aukce LČR

Bilance duben až říjen 2007

Dne 20. 4. 2007 byl spuštěn prodej prostřednictvím elektronické aukce dříví (EAD).

EAD je alternativou prodeje dříví na Komoditní burze a je určena především regionálním odběratelům. Regionální odběratel má větší přehled o aktuální nabídce a cenových relacích dříví v místním regionu a je flexibilnější při nákupu menších množství nabízeného dříví. Další nespornou výhodou regionálního obchodu jsou nižší dopravní náklady.

Formou EAD je realizován prodej všech sortimentů vyráběného dříví a probíhá na všech organizačních jednotkách – po celé republice.

— Každý týden vypisuje LČR několik aukcí. Všechny aukce jsou spuštěny najednou, vždy ve středu v 16:00. Každému registrovanému zájemci je po vypsání aukce automaticky zaslán e-mail s pozvánkou k účasti.

— Zájemci mají téměř celý týden na rozmyšlení, zda podají nabídku, popř. změni nabídkovou cenu. Finální se stává nabídka, kterou konkrétní účastník podal jako poslední, bez ohledu na to, zda jeho předchozí nabídky byly vyšší či nižší.

— Všichni účastníci aukce mají možnost si dříví prohlédnout, pokud již bylo vyrobeno.

— Termín odevzdání nabídek je pro všechny aukce vypsané v daném týdnu následující úterý ve 14:00 hodin.

— Po ukončení aukce, které proběhne automaticky po uplynutí termínu odevzdání nabídek, je všem účastníkům aukce zaslán e-mail s uvedením výsledků soutěže.

— Průběh vlastní aukce je zajišťován organizátorem.

— Prodej dříví prostřednictvím EAD ovlivnilo v prvních měsících jeho života několik faktorů. Předně to byly nezbytné administrativní záležitosti spojené s registrací zájemců.

— O tom, že vstup zájemce na trh se dřívím organizovaný prostřednictvím EAD není složitý, svědčí počet registrovaných zájemců, kterých je již téměř 90 (k 13. 11. 2007).

— Dalším faktorem, který měl a stále má na průběh aukce významný vliv, byl přesycený trh s jehličnatými sortimenty kalamiitní hmotou, a s tím související slabá poptávka zpracovatelů především v I.–III. Q.

— Od III. Q se potvrdil očekávaný trend postupného zvyšování počtu účastníků v konkrétní aukci v závislosti na zvyšujícím se počtu přihlášených zájemců. S růstem množství účastníků se měnila i taktika podávání nabídek, neboť v případě rovnosti nabídnuté ceny rozhoduje o vítězství i čas. Vítězem aukce se v takovém případě stává účastník, který podá nabídku jako první.

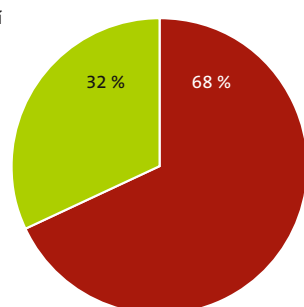
— Za období duben až říjen 2007 bylo obchodováno **11 802 m³** dříví, což je **32 %** z celkového množství nabídnutého dříví. Přičemž na výrazný posun poměru obchodovaného/nezobchodovaného dříví měla rozhodující vliv bilance za září a říjen, kde činil podíl nezobchodovaného dříví pouze 11 a 25 %. Tyto pozitivní výsledky souvisí jednak s pozvolnou stabilizací situace na trhu dříví, jednak odráží postupný růst počtu registrovaných zájemců.

— Pokud porovnáme vyvolávací cenu celkového množství obchodovaného dříví (15 393 643 Kč) s cenou prodejní (**16 693 971 Kč**) získáme rozdíl 1 300 328 Kč (tj. cca 8,45% zvýšení ceny dříví).

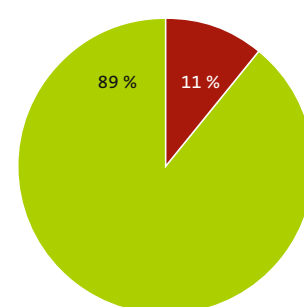
— Jak již bylo uvedeno, je třeba brát tento údaj v kontextu reálné situace na trhu se dřívím v roce 2007. Pokud se zaměříme pouze na říjen, činí vyvolávací cena celkového množství obchodovaného dříví 3 455 660 Kč a cena prodejní **4 608 210 Kč**. Zde je tedy rozdíl 1 152 550 Kč (tj. cca 33,35 %!).

— Průměrné množství prodaného dříví v jedné aukci za období duben až říjen bylo 173,56 m³, ale nejčastěji se v jedné aukci prodalo 100 m³ dříví (MODU5; v celkem 26ti případech). Nejvíce obchodovanou komoditou byly smrkové výřezy pro pilařské zpracování tř. III. A–D – 7 085 m³; dub cer – sdružený výřez – 900 m³ a smrkové výřezy pro pilařské zpracování tř. III. D – 730 m³.

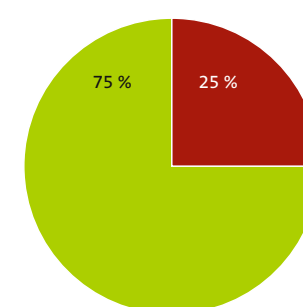
Podíl obchodovaného dříví z celkového objemu dříví nabídnutého v EAD za období duben–říjen 2007

Podíl obchodovaného dříví z celkového objemu dříví nabídnutého v EAD v září 2007

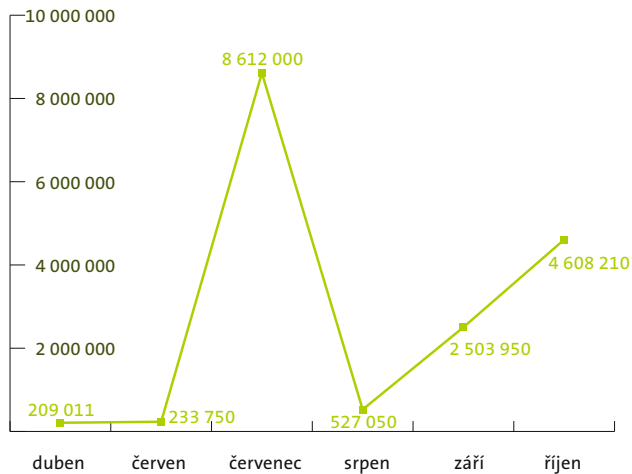
Podíl obchodovaného dříví z celkového objemu dříví nabídnutého v EAD v říjnu 2007

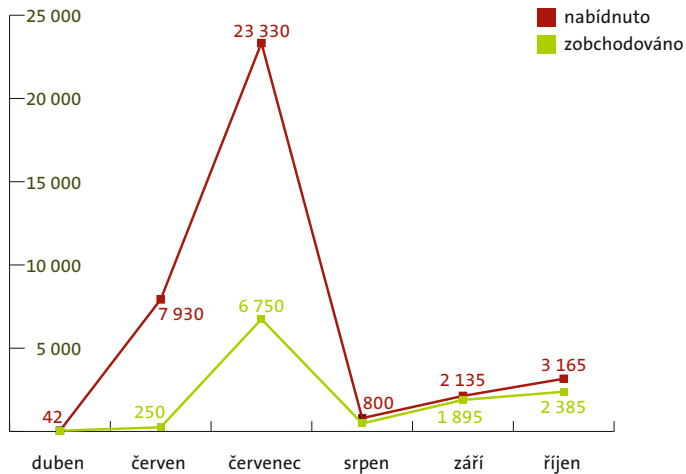
■ nezobchodované dříví
■ obchodované dříví

Zobchodováno duben–říjen 2007 [Kč]

Bilance EAD duben–říjen 2007 [m³]

— Na jednu vyhlášenou aukci byly podány v průměru tři nabídky, přičemž v říjnu stoupá průměrný počet na hodnotu pěti nabídek. Ač tento počet ještě není optimální, rozhodující je postupně rostoucí trend v počtu podávaných nabídek.

— Podrobnější informace o způsobu prodeje dříví prostřednictvím EAD najdete na: www.lesy.cz/cs/obchodni-partneri/elektronicka-aukce-drivi.ep/

Ing. Ladislav Řežab, Bc. Petra Krásová
foto Bc. Petra Krásová

Měsíc	Vypsáno aukcí	Uskutečněných aukcí	Nabídnuto [m³]	Zobchodováno [m³]	Zobchodováno [Kč]
Duben	1	1	42	42	209 011
Červen	12	3	7 930	250	233 750
Červenec	46	16	23 330	6 750	8 612 000
Srpen	9	5	800	480	527 050
Září	17	14	2 135	1 895	2 503 950
Říjen	39	29	3 165	2 385	4 608 210
Celkem	124	68	37 402	11 802	16 693 971

ELEKTRONICKÁ AUKCE (EAD): způsob prodeje, respektive nákupu dříví prostřednictvím on-line internetové aplikace, ve které dochází k podávání nabídek zadáváním nabídkové ceny.

ZÁJEMCE: firma nebo fyzická osoba registrovaná v aplikaci Softrade, která má zájem o účast v aukcích.

ORGANIZÁTOR AUKEJ: B2B CENTRUM a. s.

ÚČASTNÍK: zájemce, který podal nabídku.

Národní myslivecké slavnosti

V sobotu 23. června se konaly na loveckém zámku Ohrada u Hluboké nad Vltavou tradiční Národní myslivecké slavnosti. Pořadatelem akce bylo Národní zemědělské muzeum, pobočka Lovecký zámek Ohrada, ČMMJ, Město Hluboká n. Vlt., ve spolupráci s LČR, s. p., Lesy Hluboká, a. s., a redakcí časopisu Myslivost.

1
2 3
5 4

- 1 Trojice nejlepších vábičů: zleva Michal Franče, Josef Kapras a Lubomír Doležal
- 2 Vítěz Národní soutěže ve vábení jelenů Josef Kapras
- 3 Program na nádvoří loveckého zámku sledovalo mnoho návštěvníků
- 4 Zahájení mysliveckých slavností se zúčastnili zástupci pořádajících subjektů a veřejného života. Za LČR byl přítomen Ing. Jan Zasadil (třetí zprava)
- 5 Ing. Jaroslav Karas seznámil zájemce s trofejemi a shozy z Poněšické obory

V aleji před zámkem bylo několik stánků, kde měli návštěvníci možnost shlédnout a zakoupit myslivecké a rybářské potřeby včetně různých suvenýrů. Na rozlehlé louce před loveckým zámkem probíhaly během dopoledne ukázky práce chladnokrevných koní. Představila se i plemena loveckých psů.

— K poslechu hrála během dne doudlebská folklórní muzika Soumrak a Zámecké trio. Na své si přišly i děti, které mohly soutěžit o ceny.

— Slavnostního zahájení se účastnili zástupci pořádajících subjektů a veřejného života. Krátce po zahájení následovala předávání vyznamenání a řádů ČMMJ, které oceněným předali nejvyšší zástupci této organizace.

— Velký ohlas mělo i vyhlášení čtenářské soutěže časopisu Myslivost, kdy Ing. Kasína předal výhercům věcné ceny.

— Jako každoročně, tak i letos byla součástí mysliveckých slavností, které se konaly u příležitosti 100. výročí povýšení Hluboké nad Vltavou na město, Národní soutěž ve vábení jelenů. S největším počtem získaných bodů se umístil na prvním místě Josef Kapras se 110 body, na druhém Michal Franče se 108 body, a na třetím pak Lubomír Doležal se 107 body.

— Novinkou letošních mysliveckých slavností byla možnost exkurze do Staré obory pod vedením zkušeného odborníka Ing. Petra Novosada.

J. Zumr, foto autor

vzpomínka na Jindřicha Paseku

Horské lesy jsou svědky mnoha tragédií. Připomínají je skromné pomníčky, obrázky, nebo jen prosté kříže. Nejinak je tomu i na Lesní správě Jeseník.

V rámci Programu 2000 byl 6. září 2007 obnoven památník tragické události, k níž došlo při svážení dříví na saních dne 15. 12. 1932. Tehdy zde zahynul Johann Gottwald a pro vzpomínku na tuto událost byl v místě tragédie u chaty Rudohorka v katastru obce Bělá pod Pradědem pověšen na kmen smrku obrázek od neznámého autora.

— Zhruba po 75ti letech od této tragické události byla u příležitosti obnovy památníku věnována vzpomínka Jindřichu Pasekovi (15. 7. 1928–7. 7. 2005), léčiteli ze Svratouchu, který zde na chatě a v jeseníckých lesích často za svého života pobýval a čerpal nové síly.

— Protože měl rád přírodu, lesy a rybníky, měl mnoho známých a přátel z řad lesníků a lesních dělníků. Ti všichni, ať v Jeseníkách, na náchodsku či Českomoravské vysočině, mu nikdy nezapomenou jeho ochotu pomoci nejen jim, ale i jejich rodinám a známým. Za to mu věnují trvalou vzpomínku, byť jen v podobě pamětní desky odhalené u příležitosti obnovy památníku tragické události.

Ing. Jaromír Latner, CSc., lesní správce

chvála výběrného lesa před půl stoletím

Hospodárnost je základní požadavek každého úspěšného provozu. Všeobecně spočívá v tom, že se usiluje o dosažení hospodářského cíle s tomu odpovídajícími, co nejnižšími náklady, které současně zajišťují úspěch s co nejvyšším stupněm bezpečnosti provozu. Pokud má být hospodárnost při obhospodařování lesů trvalá, vyžaduje zachování základního kapitálu (půdy a lesních porostů).

S ním je úzce spojeno zajištění stanovištně podmíněného druhového smíšení, obecně – skladby a struktury, a současně, pokud možno, nejvyšší nepřerušované využívání všech disponibilních přírodních produkčních prostředků lesa. Stručně lze tedy konstatovat, že stupeň bezpečnosti provozu přednostně závisí na tvaru (typu) lesa.

— Zvýraznil jsem **co nejvyšší stupeň bezpečnosti provozu**. Důvodně. To chápe především každý provozní lesník, potýkající se dnes a denně na každém kroku s důsledky nestability svého lesa, zejména nahodilými či kalamitními těžbami. Ty činí les neovladatelným, stejně jako auto chybějící brzdy. Od počátku vědomého hospodaření v lesích se usiluje o zvyšování bezpečnosti provozu lepší stabilitou lesa. Brzy se poznalo, že les podobný lesu přírodnímu, spravovanému výběrně, nejlépe les přímo výběrný, v tom předčí pasečné lesy věkových tříd řádově o celé míle. O toto konstatování opírám následující úvahu, a říkám rovnou chválu výběrného lesa, ke které docházelo nejméně již před půl stoletím.

STABILITA LESA

Stabilita lesa je základem trvalé udržitelnosti lesa jako ekosystému. To je i prvořadá součást lesnické politiky každého státu současnosti. V požadavku na trvalost a tedy bezpečnost lesnického provozu nutně musíme pokročit o kus dále. Hospodárnost provozu totiž vyžaduje mnohem více. Samotné oddělené posouzení hospodářských a biologických hledisek vede k chybným závěrům. Při přírůstovém srovnávání výběrného hospodářství a pasečné, zvláště holosečné těžby, nebyl dosud vzat dostatečně v úvahu jeden faktor: **odolnost proti krizím**, co nejpřirozenější základ bezpečnosti lesa proti škodám větrem a sněhem, hmyzem a zvěří, i jinými vnějšími i vnitřními vlivy. Trvalý hospodářský úspěch je zaručen, dokud existuje provozní bezpečnost, když hospodářská opatření nejsou narušována zejména různými disturbancemi. Lesní podnik, který je silně zatížen opatřeními pro podporu provozní bezpečnosti, ze zásady trpí nehospodárností. Abychom dospěli ke skutečně upotřebitelným a přesným srovnávacím číslům, museli bychom oboustranně porovnat výsledky provozní bezpečnosti celých provozních tříd za více obmýtí při standardním podrostním a výběrném hospodářství. Dnes nemůže být pochyb, byť důkazy jsou opřené převážně o vizuální jevy, že kyvadlo by se přitom silně vychýlilo na stranu výběrného lesa. Pokusím se to dále „dokázat“.

PROVOZNÍ BEZPEČNOST VÝBĚRNÉHO LESA

Nejdříve konstatujeme jednu premisu: totiž to, že výběrný les je přírodě nejbližší forma hospodářského

lesa. Dnes však podle všeho není aktuální přestavba pasečných lesů věkových tříd přímo na nějaký výběrný tvar lesa. Proto si může laskavý čtenář vztahovat dále řečené o výběrném lese právě tak dobře jen na les blízký přírodě. To znamená na první stupeň přestavbového konceptu na cestě mimo jiné i k výběrnému lesu.

— Výběrné lesy mají v podstatě všechny předpoklady „samobezpečnosti“. To dokazují tím, že přechaly věky bez narušení škodami větrem a hmyzem, když staletí úspěšně a vděčně sloužily svým drobným selským vlastníkům, aniž by tito vlastníci o les extrémně pečovali, když jej v podstatě využívali „hrubým výběrem“. Na územích s vysokým zastoupením výběrných lesů (ano, taková území skutečně dosud existují) jsou vznikající nebo již existující čisté pasečné smrčiny obhospodařovány s trvalým nebezpečím různých krizí. Naproti tomu ve výběrných lesích panuje v podstatě „klid zbraní“, relativní pohoda bez zjevných ohrožujících, natož ničivých situací.

V ČEM SPOČÍVÁ ODOLNOST VÝBĚRNÉHO LESA I PODLE STARŠÍCH NÁZORŮ?

Vysoká odolnost přírodě blízké skladby výběrného lesa proti krizím spočívá mimo jiné v možnosti „volných“ těžebních zásahů. Jelikož tam není žádná přísná vazba na určitý mytní či předmytní těžební předpis, může se ve smyslu výběrného principu volně zasahovat do kterékoliv porostní složky podle momentální potřeby. Přitom se velmi snadno může položit důraz, třeba přechodný, na těžbu jen tlustého dřeva, a dodávat je na trh.

— Ale hlavně: stále se těží velmi málo, a to „málo“ do příštího, ne příliš vzdáleného zásahu opět přiroste. Přitom se struktura lesa, jeho tloušťkové členění, zásoba a vícevrstevnatost výrazně nemění. Proto i odolnostní potenciál zůstává od zásahu k zásahu přibližně stejný. Takový proces odnímání produkce lesu a jeho reprodukce totiž kopíruje tytéž procesy „vyrovnaného“ různověkého přírodního lesa, v němž je běžný přírůst vyvážen normálním vymíráním, a rovnováha mezi přírůstem a úmrtností mu umožňuje, aby trval do nekonečna (MEYER 1952).

— Je známo, že objemový přírůst závisí na velikosti zásoby. Při využívání „výběru“ ve výběrném lese zásoba osciluje jen velmi málo a hned v následujícím těžební periodě je opět vyrovnána, a to i při předchozí těžbě převážně tlustého dříví. Proto je zřejmé, že výběrná forma lesa snáší zásahy do tlustého dřeva, aniž tím klesá hmotový přírůst, bezpečnost provozu a odolnost proti různým krizím.

— Nejvyšší průměrné zásoby dříví a nejnižší ohrožení ze všech nestejnověkých forem lesa při dočasně o něco vyšších zásazích, jimž se čas od času nevyhne z různých důvodů skoro žádný lesní podnik („malý“ privátní les nevyjímaje), bychom rozhodně našli především ve výběrných lesích. Právě tato okolnost může mít při hospodářském hodnocení výběrné formy lesa rozhodující váhu. Překročení „těžebního předpisu“ z nepěstebních důvodů sice i zde může způsobit významné přírůstové ztráty a jisté narušení porostní výstavby, ale jakost stanoviště a tím i trvalost produkce není jimi výrazně narušena. Porostní plocha je totiž stále více či méně kryta některou růstovou fází porostní skladby, třeba jen nárostem.

— Zatímco nárazové zásahy vedou v lese věkových tříd k narušení věkové skladby porostu, ve výběrném lese dochází „jen“ ke změnám v rozdělení tloušťkových stupňů, a to nevelkým. Je jisté, že každá vysoká těžba stejně jako každá těžba nízká vede k nevyvážené porostní výstavbě. Jelikož rovnováha výběrného lesa není a nemůže být trvalým, neměnným stavem, je na tom založena jeho velká těžební pohyblivost. Vždyť skutečně výběrná forma přečkala po celé lidské generace, a to navíc při hrubém výběru, přežila různé zásahy včetně těch silných, a po jistém těžebním klidu přece obnovila svou dynamickou přírůstovou potenci. Takto se chová dokonce i tak zvaný Plünderwald („zpustošený“ les), jímž prošel během své existence v důsledku své maloplošné struktury a většinou i malé plochy snad každý selský les. Podobá se domýtné seči nad zmlazením pokrývajícím po celoplošné clonné seči větší část porostní plochy. S jistým rozdílem: že v Plünderwaldu zůstává stát ještě většina slabého dříví. Toho jednak vlastník lesa pro svou potřebu mnoho netěží, jednak při vysoké pracnosti nepřináší žádný hospodářský prospěch. Ale je malým, leč důležitým základem budoucí, a to opět diferencované tloušťkové a výškové struktury porostu, na několik desetiletí jeho „rekonvalescence“.

— Ovšem neexistuje žádná forma lesa, ve které by se beze škody mohlo kdykoliv těžit libovolné množství libovolných sortimentů dříví, tedy výběrný les nevyjímaje.

— Hospodářský úspěch využívání jisté formy lesa nespočívá jen v jakosti a hodnotě vypěstovaného a dobře prodejného dřeva, nýbrž mnohem více na tom, jak les poskytuje různě hodnotné sortimenty rovnoměrně a trvale. Rozhoduje i otázka, při jaké skladbě lesa lze trvale počítat s nejvyšší hodnotou sortimentní skladby. V tom je těžiště ekonomického chodu podniku. Do tohoto procesu se také výrazně promítá celkový objem nákladů. V plně dokončeném převodu na les blízký přírodě,

od něž je již jen krok k výběrnému lesu, se již jednak realizuje pestrá sortimentní skladba hmotové produkce, jednak již snižují náklady na založení a ochranu kultur, na jejich vylepšování a výchovu, atd. To vše se stupňuje se vzrůstajícím charakterem „výběrnosti“ lesa. Tyto okolnosti se maximálně efektivně projevují zejména tam, kde dochází k vysokým nákladům na těžbu a zvláště přibližování dřeva, které se u slabého dříví nevyplácí, zatímco provoz tlustého dřeva ještě slibuje hospodářský efekt.

— Pozoruhodný je také vliv výběrného lesa na půdu. Výběrné zásahy vyvolávají spíše stupňovitě, než převratně změny půdní struktury. Lesní hospodářství s trvalým lesem stanovištěně odpovídajícího smíšení uvádí všechny stanovištní síly do rovnováhy. Každé porušení této rovnováhy (holosečí, klučením pařezů, stanovištěně neodpovídajícími monokulturami) vede k těžkým ztrátám půdního kapitálu. K tomu ve výběrném lese nemůže z principu docházet, pokud lesní hospodář vědomě setrvává v jeho rámci. Stupňovitá struktura je předpokladem pro skutečně zdravé lesy, a samozřejmě i půdu. A to je trvalou předností výběrného lesa.

— Na cestě od monokulturního porostu k přírodě blízké struktuře lesa s výběrným lesem na jejím konci se stále více získává dynamická rozmnožovací síla a přirozená růstová potence. Stanovištěně druhové smíšení se stupňovitým prokořeněním půdy, pokud možno na všech místech, zaručuje trvale nejvyšší růstovou a přírůstovou schopnost lesa. Tyto poznatky nás nabádají, abychom co nejvíce zachovávali existující neporušené formy smíšených lesních struktur; na druhé straně provádět přestavby jednovrstevných porostů při absenci holých sečí, mlaziny včas prořezávat, v tyčovínách včas dosahovat smíšení tloušťkových tříd, ve starších porostech – po předchozím zajištění nárostu – usilovat o vytváření korun jednotlivých stromů, aby se tímto způsobem využila na celé ploše lesního majetku růstová potence a pozvolna se spělo k vyšší dynamice lesa.

— V přírodním lese a v hospodářském lese blízkém přírodě tvoří starý a nový porost biologickou jednotku a celek; jejich sevření má pro produkční proces rozhodující význam. Jedinci juvenilního stadia nové generace se ve svém životním běhu přizpůsobují chování a životním požadavkům starých stromů. To v žádném případě neznamená škodu. Jelikož se mladý porost zcela spokojí se zbytky jinak nevyužitých živin a světla, neztratí se v „čekárně“ pod starými stromy, rostoucími ještě plnou silou, žádné produkční síly. Nadzemní i půdní životní prostor a jeho růstové prostředky jsou tudíž ve výběrném lese využívány vysoce efektivně.

PODMÍNKY PROSTŘEDÍ

V primitivním výběrném lese neexistuje žádná umělá obnova ani úmyslná péče o mladý les. To jsou tam lesníkovi zcela cizí opatření. Po generace ponechával vývoj lesa na přírodě samotné. Zmlazení a péče o ně je dítkem až holosečného hospodářství. V holosečném vysokém lese zaujímají kultury a mlaziny 1/5 až 1/4 provozní plochy a vyžadují jako nemluvnata velkou část lesnickovy práce. Učení a knihy, které pojednávají o pěstební péči, prořezávkách a probírkách, mají na zřeteli jako východisko stejnorodé, jednovrstevné porosty. Jejich rady mohou být prakticky využívány jen v pasečném lese, a většinou znovu vedou ke stejnotvarému lesu. K podobnému vývoji, jak uvedeno na začátku tohoto odstavce, by mělo docházet i ve výběrném lese obhospodařovaném podle „vědeckých“ základů, resp. citlivou rukou selského vlastníka v krajích, kde výběrný les je zárukou bezpečného života.

— Ve výběrném lese panují jiné podmínky prostředí, a také jiné předpoklady vývoje zejména mladého lesa. Vše tam funguje spontánně pod vlivem přírodních procesů. Pod ochranou mateřského porostu se vznikající nasemenění většinou nevelkého počtu dřevin časem člení samo o sobě v různé velké skupiny. Spádné okraje, známé z pasečného lesa, které je nutné tam odstraňovat zvýšenou pěstební péčí jako nežádoucí jev, se ve výběrném lese nemohou tvořit, nebo splývají nenásilně se svým okolím. Pod clonou mateřského porostu a ve vnitřním klimatu vznikají mnohem méně než na volné ploše vidličnaté stromky, dvojáky a obrostlíci, zejména v bukových nárostech. Podobně bývá i u mladých jedlí a smrků mnohem jemnější ovětvění než ve volnosti. Ve zmlazení se vyskytující předrosty nezřídka plní úlohu „čističe“ větvi středních stromů, naopak ony zase bývají čištěny následně vznikajícím nárostem. Zpravidla ne příliš hustá zmlazení se dále samočinně prořezávají jednak vlivem vnitřní genekologické diferenciace populací, jednak v důsledku zastínění.

— Zmínku si zaslouhují i podstatně menší problémy s těžebnědopravními škodami na podrostech a stojících stromech ve výběrném lese. Výše těchto škod závisí na množství těžného dřeva přes zmlazené porostní části, v chybějící připravenosti porostů pro obnovní těžbu, a ovšemže i ve špatné technologické kázi dělníků. Čím více dřeva se těží najednou, čím jsou nárosty hustší, chybějí přibližovací linky, zanedbává se směrové kácení a pohyb přibližovacích prostředků výhradně po porostních drahách pro ně, tím jsou škody na podrostech a stojících stromech větší. Např. při vytěžení 40 % celkové zásoby je poškozena téměř polovina ponechaných

stromů, kdežto při vykácení 25 % zásoby je poškozeno jen 25 % zbylých stromů. Ve výběrné struktuře však jednak následný porost zaujímá jen část porostní plochy a dále se nevyvíjí v hustý uzavřený zápoj, jednak se každým zásahem těží málo dřeva při vysokém zastoupení tlustých stromů; při pětileté návratné době cca 40–50 m³, tj. 20–25 stromů na ha. Bez přibližovacích linií a šetrné těžby a přibližování nemůže existovat žádný výběrný les.

— Z hlediska současnosti je důležitá i ekonomika obhospodařování výběrných tvarů lesa. Bez jakýchkoliv ekonomických kalkulací je po staletí notoricky známo, že selští vlastníci „malého“ lesa, ve většině případů jistého výběrného tvaru, v nichž se již po generace hospodaří „výběrem“, nejenže do takového lesa nevkládají žádné náklady na jeho provoz (jak by mohli), nýbrž z něj žijí, ba čas od času mají i přímý finanční zisk.

SOUDOBÉ NÁZORY

NA UPLATNĚNÍ VÝBĚRNÉHO LESA

Výběrný hospodářský způsob je nejjistější, nejúspěšnější cesta současného vysoce efektivního a harmonického plnění tří závažných úkolů lesnictví: dosahovat a zachovávat soustavnou vysokou produkci kvalitní dřevní suroviny, zachovávat účinnou ochrannou funkci a další veřejně prospěšné funkce. Bez trendu zvětšování podílu výběrného principu při obhospodařování lesů ČR se bude o ekologizaci LH jen teoretizovat.

— Z porovnání pasečného a výběrného hospodářského způsobu vyplývá podstatně více produkčněhospodářských výhod než nevýhod ve prospěch výběrného způsobu. Podle Schütze (1989) představuje výběrný les model biologické automatizace a samoregulace lesních ekosystémů usměrňovaných člověkem. Podle KORPELA, SANIGY (1993) by mělo být více než 10 % plochy našich lesů obhospodařováno v nějakém tvaru výběrného lesa. V ČR by neměla být jediná lesní správa bez pokusu o přestavbu pasečného lesa na tento typ lesa, alespoň na malé ploše. Podle PRŮŠI (1999) je v ČR pro výběrný les velmi dobrých SLT cca 13 % plochy lesů + 12 % ještě přijatelně dobrých, takže potenciálně využitelných vhodných přírodních podmínek pro výběrný les je u nás pro nejbližší dobu skoro „více než dostatek“. Chcete-li podle svého svobodného rozhodnutí putovat k poněkud ještě vzdálené představě výběrného lesa, sáhněte i k „těžbě cílových tloušťek“, která nenásilně, bez složitých pěstebních úvah spontánně směřuje k výběrnému lesu.

chráněná území ve správě LČR

NPR Libický luh

Národní přírodní rezervace Libický luh byla vyhlášena vyhláškou ONV Nymburk dne 15. 12. 1985 a ONV Kolín dne 1. 5. 1985 jako chráněný přírodní výtvar. Později, v roce 1992, byla převedena podle nového zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny do kategorie národní přírodní rezervace.

1 2 3
4

1 Libický luh

2 Revírník Petr Hotovec
u jilmu3 Přirozená obnova KL, JS,
LP pod původním porostem
s převahou smrku4 Libický luh kolem
koryta Bačovky

Rezervace je začleněna i do evropského programu Natura 2000 jako evropsky významná lokalita Libického luhy. Chráněná plocha má rozlohu 446 ha a ochranné pásmo 26 ha. Plocha lesních pozemků je v ní 378 ha + 2 ha (OP).

— Rezervace chrání nejrozsáhlejší souvislý porost lužních lesů v Čechách, protkaný sítí tůň (mrtvých a slepých ramen Labe) na soutoku Labe s Cidlinou a pravém břehu Labe mezi Libicí nad Cidlinou a Velkým Osekem.

— Většinu území tu pokrývají lesní porosty. Zaplavované jilmové doubravy (jilm vaz, jasan, javor babyka, dub letní) přecházejí na nejsušších místech do dubohabřin (kromě dubu se v nich ve větší míře uplatňuje habr a lípa malolistá). Přes polovinu plochy lesních porostů tvoří stejněvěkové monokultury přirozeně se vyskytujících druhů (lesy na území NPR byly odedávna ovlivňovány a využívány člověkem) i nepůvodních dřevin (smrk, borovice lesní, vejmutovka, dub červený apod.).

DRUHOVÁ BOHATOST REZERVACE

V hlubokých nezastíněných tůňích s otevřenou hladinou se vyskytují společenstva plovoucích a vzplývavých rostlin, nejčastěji s okřeškou a růžkatcem ostnitém, v mělčích tůňích bývají porosty žebatky bahenní. Sukcese tůň směřuje k mokřadním olšinám. Na území rezervace se nacházejí také louky – náhradní společenstva lužního lesa – závislé na pravidelném kosení. Roste na nich celá škála lučních porostů od mokřadních ostřicových luk přes psárkové a ovsíkové louky až po xerofilní louky na písku. Nejvýznamnější jsou zbytky druhově bohatých lučních společenstev *Cnidion venosi* s rozrazillem dlouholistým, jarvou žilnatou, srpcí barvířskou, žluťoučkou žlutou a dalšími druhy.

— Slepá ramena Labe lemují světlé porosty olše lepkavé. Nejsušší místa v rezervaci pokrývají prostory s převahou

habru obecného a dubu zimního a letního. V okolí stojatých vod převažuje jedno- až dvouvrstevná vegetace s převahou mohutných bahenních travin. V nejvlhčích lokalitách jsou porosty typické pro měkké luhy nížinných řek, tvořené dominantní vrbou bílou s příměsí vrby křehké a topolu černého. Charakteristické jsou zdejší dvou- až tříetážové jilmové a topolové doubravy a jasaniny. Ve spodních etážích je to lípa a jilm vaz, na sušších lokalitách habr. Až na výjimky jde o porosty uměle založené. Kromě druhů typických pro tato společenstva se zde vyskytuje i řada kriticky ohrožených druhů květeny a zvířeny. Více než dvacet rostlinných druhů je zahrnuto v Červeném seznamu květeny ČR. Hodnota rezervace je dána především její druhovou bohatostí. Např. jen tesařikovitých brouků tu bylo zjištěno 62 druhů. Velkých motýlů se tu vyskytuje asi 700 druhů (zhruba 50 % této skupiny v ČR). Novými druhy fauny České republiky jsou zdejší zdobenec *Trichius rosaceus*, ploštice *Holcocranum saturejae* a dvoukřídlí *Apterina pedestris* a *Femina latipaltis*. V roce 1994 tu byl naposledy v Čechách sledován jasoň dyminivkový, odlišný od přežívajících moravských populací. V roce 1978 tu byl popsán jako zcela nový druh krušník polabský. Významná je také zdejší fauna bezobratlých. Hojně jsou ohroženi vodní korýši, žijí zde i některé vzácné druhy vodních měkkýšů, početní jsou obojživelníci, hnízdí tu řada ptáků.

— Dlouhodobý cíl péče proto sleduje především zachování druhové rozmanitosti zdejších rostlin a živočichů. Lesníci v rezervaci chrání především cenný komplex úvalového lužního lesa s řadou přirozených lesních společenstev tvrdého luhu, který se tu vyvinul v závislosti na hloubce hladiny podzemní vody a periodicitě záplav.

— Předmětem ochrany jsou i četné tůně v různém stupni zazemňovacího procesu od otevřené vodní hladiny po mokřadní olšiny.

HISTORIE ZDEJŠÍ OBLASTI A JEJÍCH LESŮ

Nejbližší okolí zdejšího chráněného území má mimořádný význam také pro českou historii. Rezervace bezprostředně sousedí s jedním z nejpamátnejších slovanských hradišť v Čechách, slavníkovskou Libicí.

— Raně středověká Libice byla položena na dvou vyvýšeninách v blízkosti soutoku Labe s Cidlinou. Ležela pouze o několik metrů výš než okolní bažinatý terén, kterým byla chráněna. Zde se ve druhé polovině 10. století narodil sv. Vojtěch, druhý pražský biskup, rodem Slavníkovec.

— Dnes je Libice známa především vyvražděním rodu Slavníkovců. Ti tu byli v roce 995 přepadeni a pobiti Přemyslovci a jejich přívrženci v době, kdy se Soběslav, následník prvního zdejšího známého knížete – Slavníka, připojil se svým vojskem k výpravě císaře Otty proti pohanským Obodritům. Oslabená Libice byla tehdy dobита a všichni přítomní členové rodu vyvražďeni. Přemyslovci se tak zbavili svého nejmocnějšího konkurenta ve středních Čechách a vytvořili si podmínky potřebné pro sjednocení Čech pod svoji vládu.

— Později náležela Libice po dvě století pražskému svatojiřskému klášteru. Po husitských válkách se stala na téměř pět století součástí poděbradského panství, které v průběhu staletí měnilo vlastníky a po první světové válce se rozpadlo na jednotlivé velkostatky. Ty byly v letech 1945–48 vyvlastněny státem. Po roce 1990 zůstaly majetkem státu ty z nich, na které nebyl uplatněn oprávněný nárok, resp. u nich nebyly splněny zákonné podmínky k navrácení. Jedním z nich je i bývalý velkostatek Libice, jehož lesy tak zůstávají majetkem státu.

— Z pohledu současných cílů lesního hospodářství lze vytknout některým porostům, založeným lesním personálem poděbradského panství, menší druhovou pestrost. Tento přístup výrazně ovlivnil i následné generace lesníků. Je tedy zřejmé, že zdejší lesy vznikaly uměle. Některé z nich jsou však natolik významné a zajímavé, že dnes podléhají zvláštnímu režimu ochrany. Významné a nezastupitelné místo mezi nimi oprávněně zaujímá Národní přírodní rezervace Libický luh.

Jan Brandejs

péče o rezervaci je naší běžnou činností

Ing. Miroslav Němeček
u uznaného rodičovského
stromu lípy malolisté

O péči, kterou zaměstnanci Lesní správy Nymburk rezervaci věnují, jsem hovořil s lesním správcem

Ing. Miroslavem Němečkem. Řekl mi: „Ochrana lesů a přírody patří k naší každodenní práci. Nejde o nic mimořádného. Péče o rezervaci je pro nás běžnou součástí naší činnosti.“

— Stručně také charakterizoval Lesní správu Nymburk: „Správa zaujímá plochu 192 406 ha okresů Nymburk, Kolín, Kutná Hora, Mladá Boleslav, Jičín a Semily. Hospodaří na 13 382 ha pozemků určených k plnění funkcí lesů v majetku státu a na 3 868 ha lesů jiných vlastníků vykonává funkci odborného lesního hospodáře. Území správy tvoří dva LHC (Žehrov a Nymburk). Libický luh spadá do LHC Nymburk, kde 99,9 % rozlohy patří do PLO 17 – Polabí, pouze malé území v jihovýchodní části správy spadá do PLO 10 – Středočeská pahorkatina. Nadmořská výška se pohybuje od 173 m n. m. do 419 m n. m. Celé území LHC Nymburk spadá do České křídové tabule. LVS 0 – stupeň borů zahrnuje 1 % rozlohy, 1 – dubový stupeň 65 %, 2 – bukodubový stupeň 33 % a 3 – dubobukový stupeň 1 % rozlohy.

— Stav zdejších starších dubových porostů negativně ovlivnil nástup tracheomykozy v 80. letech 20. století. Důsledkem byl výrazný nárůst soušových těžeb a řidnutí

Ponechaná odumřelá dřevní hmota v Libickém luhu

korun, zvláště u mýtních porostů. V důsledku zlepšení stavu ovzduší, vyrovnání vláhového deficitu a provádění výchovných zásahů k rozvoji jejich korun se stav dubových porostů v současné době zlepšuje.“

— K NPR Libický luh dodal: „Rezervace je tvořena lesními porosty na revíru Kolín. Podstatná část tohoto území spadá rovněž do genové základny lípy malolisté, olše lepkavé a jasanu ztepilého. Po regulaci Labe a Cidliny a vytěžením původních dřevin měkkého luhu má dnes území charakter spíše tvrdého luhu. Hospodaření je tu přirozeně limitováno zájmy ochrany přírody. Návrh plánu péče byl zapracován do hospodářských opatření platného LHP.“

— Spolupráci s ochránáři lesní správce hodnotí jako dobrou a bezproblémovou:

— „V zásadě jsme se nakonec s ochránáři vždy dohodli. Naši snahou je vhodnými způsoby hospodaření podporovat vývoj stabilního, kvalitního, druhově, prostorově

a věkově smíšeného lesa. Zachovat přitom maximální míru biologické rozmanitosti a zabezpečit plnění všech užitkových, ochranných, rekreačních a dalších funkcí lesa.“

— Správce přitom zdůrazňuje: „Plán péče jsme podrobně diskutovali se zástupci CHKO Kokořínsko. Vycházeli jsme ze zájmů ochrany přírody, přitom jsme se však snažili je sladit se způsoby lesního hospodářství tak, aby nebyly ve vzájemné kolizi.“

— O svém vlastním přínosu k péči o rezervaci správce nehovoří, z jeho slov je však znát, že mu za dobu, po kterou zde působí (od r. 1992 na správě, od r. 1996 lesní správce), skutečně přirostla k srdci. Pochvalně se však vyjadřuje o práci revírníka Petra Hotovce, v jehož revíru rezervace leží: „Péče o rezervaci vyžaduje vždy něco navíc – cit pro les a současně i nemalé osobní zaujetí. Mohu říci, že Petr Hotovec tyto požadavky splňuje. Také díky jeho práci se máme v rezervaci čím pochlubit!“

ochrana přírody na Lesní správě Domažlice

Území LS Domažlice zaujímá nejvyšší oblasti Českého lesa, včetně nejvyšší hory Čerchov (1042 m n. m.). Vzhledem k tomu, že v minulosti značná část území ležela za příhraničními drátěnými zátarasy a v hraničním pásmu, byl přístup obyvatelstva do těchto míst značně omezen. Toto se projevilo i v nízkém zalidnění a tlaku na přírodu. Spolu s citlivým přístupem k hospodaření v lese i v zemědělství byly vytvořeny podmínky pro zachování krásné přírody, k jejímuž udržení nebo i zlepšení je zaměřen i způsob hospodaření na lesní správě.

OCHRANA PŘÍRODY VE ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍCH (ZCHÚ)

V současné době je na lesní správě založeno 9 maloplošných chráněných území, z toho:

- Národní přírodní rezervace Čerchovské hvozdy – ve správě LČR část o výměře 3 ha
- Přírodní rezervace – 5 lokalit o výměře 131 ha
- Přírodní památka – 2 lokality o výměře 9 ha

— Nařízením vlády ze dne 12. ledna 2005 byla vyhlášena Chráněná krajinná oblast Český les s účinností od 1. srpna 2005. Z LS Domažlice do ní bylo začleněno 9990 ha porostní půdy v příhraničí. Vzhledem k tomu, že v této oblasti se udržela příroda nejzachovalejší, byla naše obava o zachování dědictví předků a dosavadní naší práce v případě zasahování rádooby „ekologických“ sdružení po vzoru blízké plačící Šumavy značná. Proto docházelo ke vzájemným jednáním a sjednocováním názorů mezi pracovníky LČR a vedením SCHKO v Přimdě. Jedním z výsledků bylo podepsání Rámcové smlouvy o spolupráci mezi ředitelem KI Plzeň Ing. Ivanem Klikem a vedoucím SCHKO Český les Ing. Jindřichem Horáčkem, Ph. D., která bude určitě přínosem pro obě zúčastněné strany.

— Pro všechny ZCHÚ jsou zpracovány plány péče, které jsou zapracovány i do platného LHP, včetně navrhovaných I. zón CHKO, i když v době zpracování hospodářského plánu (platnost od 1. 1. 2005) ještě CHKO nebyla vyhlášena. Lesnické hospodaření na výše uvedených lokalitách není výrazně omezeno, z vlastního přesvědčení však ochraně přírody vycházíme nadstandardně vstřícně. Pokud pomínu zcela běžné ponechávání částí listnatého a pro kůrovce neatraktivního smrkového dřeva k přirozenému rozpadu, uvedu několik náhodných případů:

- PR Netřeb byla založena kvůli ochraně smíšeného svahového lesního porostu s bohatým zastoupením tisu červeného. Na návrh Agentury ochrany přírody Plzeň se naše LS podílela na založení 4 nových oplocenek pro umělou obnovu tisu červeného.
- PR Herštýn byla založena kvůli ochraně mimořádně hodnotných listnatých suťových porostů s bohatými rostlinnými společenstvy (aron plamatý, lýkovec jedovatý, kokořík mnohokvětý, lilie zlatohlávek, měsíčnice vytrvalá). V roce 2006 byl v dané lokalitě proveden poměrně podrobný entomologický a mykologický průzkum, který prokázal výskyt mnoha vzácných a ohrožených druhů. Orkán Kyrill (k údivu některých zasvěcených a vše kritizujících „znalců“ přírody) vyvrátil na tomto malém území cca 50 m³ DB, JS, BK, LP – z toho důvodu, že tam jiné dřeviny nerostou.

Po dohodě se státní ochranou přírody byla veškerá kalamita ponechána svému vývoji pro zachování nepřetržitých přírodních procesů a vzácných druhů živočichů a rostlin.

- PR Bystřice byla založena pro ochranu smíšeného horského lesa s přirozenou skladbou hercynské směsi. V několika posledních desetiletích docházelo ke hromadnému usychání jedle. I v této PR si tento vědecky nezdůvodněný jev vybral svoji krutou daň. Zastoupení JD se značně snížilo, uvolněné „minikotlíky“ po odumřelých jedlích byly obsazeny agresivním bukem. V posledních letech jedle ve stáří 160 let regeneruje, vytvořila klasická „čapí hnízda“ a plodí. Před několika lety po dohodě s bývalým referátem životního prostředí OÚ Domažlice jsme začali individuální ochranou jedlových náletů a úpravou druhové skladby při výchovných zásazích navracet tuto PR do stavu podobnému při jejím založení.

OCHRANA PŘÍRODY V HOSPODÁŘSKÝCH LESÍCH

V předchozích řádcích jsem se namátkově zmínil o hospodaření ve ZCHÚ. V hospodářských lesích není způsob obhospodařování lesa jiný. Je to pouze přístupem a cítem lesníka. Ponechání části dřevní hmoty ke ztrouchnivění a doupných stromů je zcela běžné. I na tento způsob hospodaření má však veřejnost různý názor: někdo ponechání ležícího dřeva pochopí, jiný však tvrdí, že takový nepořádek v lese nikdy nebyl, a nenechá se přesvědčit o opaku. Pomineme-li příkazující lesní zákon a prováděcí vyhlášky, protežujeme meliorační, zpevňující a vtroušené dřeviny z přirozeného zmlazení. Hnízdění možnosti zpěvného ptactva a sov zlepšujeme vyvěšováním budek. Kdo z nás přejde na jaře vysychající lesní „louži“ s obsádkou slizovitých vajíček různých druhů žab, aniž by je přenesl do blízkého životaschopného prostředí? Který z nás do svého soukromého „služebního“ auta nenaloží v lese nalezené odpadky? Neznám žádného ze svých kolegů, který by netoužil po zasazení jilmů do oplocenky, když se tato možnost naskytne.

MALÉ ZAMYŠLENÍ NAKONEC

Pokud budou sloužit v lesním hospodářství lidé, kteří se ve svém „malém království“ narodili (a toto štěstí na naší LS mám), jsem přesvědčen o tom, že rozpory s orgány ochrany životního prostředí nebudeme muset řešit. Neštěstí většiny „dobrých rádců“ spočívá v tom, že se narodili ve městě, protože pro jejich předky bylo těžké užít se tvrdou prací na vesnici, a proto šli „za lepším“. Vždyť přece je snazší si jít koupit rohlíky deset kroků za rohem ve městě, než jet na lékařskou pohoto-

vost v noci 30 km z odlehlé vesničky do nejbližšího města. Proto život na vesnici a ochranu přírody vidí v trochu jiných, často nelogických souvislostech. Ale abych pouze neironizoval, mohu prohlásit, že mezi profesionálními pracovníky ochrany přírody mám mnoho velmi dobrých přátel, kterých si pro jejich profesionalitu vysoce vážím.

— Jako příklad rozporuplného jednání mohu uvést následující: v lesním komplexu naší LS hnízdí střídavě na různých místech čáp černý. Pro udržení klidu v hnízdišti přizpůsobujeme i lesnickou činnost v daných lokalitách. Při kroužkování mláďat ornitologové našli v hnízdě značné množství pstruhů amerických duhových, kteří zřejmě čápům slouží jako hlavní potrava. Pstruzi jsou chováni pro komerční účely v lesních rybníčcích, které jsou v majetku města Domažlice. Dle posledních zpráv

má být chov údajně z něčího příkazu zrušen. Nebude mít zrušení chovu nepůvodního druhu pstruha negativní vliv na populaci původního druhu čápa černého? Jsem hluboce přesvědčen, že ano.

— Samozřejmě, že les jako naše nezaměnitelné přírodní bohatství slouží i k rekreačním účelům velké části obyvatelstva. Je jistě správné, že náš podnik podporuje turistický ruch v lese. Bohužel však také všichni známe některé negativní důsledky: odpadky po lese, rozdělávání ohňů, nepovolené stanování, vyřezávání monogramů a nevhodných obrazců do hladké kůry buků, ničení oplocenek, lapačů apod. Tyto hospodářské i ekologické škody naznačují, že by možná stála za úvahu změna našeho hesla „Vstupte bez klepání“ na „Vstup, kdo v dobrém přichází“.

1 2
3 4

1 Porost pstročku
dvoulistého v PR Herštýn

2 Áron plamatý v PR Herštýn

3 Ponechaný doupný strom
v hospodářském lese

4 Individuální ochrana
náletové jedle v PR Bystřice

LČR pomáhají ohroženým druhům

Tradiční akce návratu raka říčního do potoků

Dne 30. 10. 2007 proběhla již tradiční akce návratu raka říčního do potoků ve správě s. p. LČR. Na této akci se podílí za náš podnik především Správa toků. Požádali jsme proto jejího vedoucího Ing. Tomáše Sajdla o bližší informace.

- 1 RNDr. Holzer prohlíží letošní exempláře
 - 2 Malý Černý rybník
 - 3 Opatrná manipulace s ráčky
 - 4 Rak říční
- I přes nutnost častých ryze technických zásahů na vodních tocích není vnímání krajiny jako celku se všemi atributy přírodního prostředí pracovníkům LČR cizí. Ve spolupráci se Správou CHKO Orlické hory a za využití finančních prostředků z Programu 2000 – „Zajištění cílů veřejného zájmu u LČR“ – oslovili pracovníci Správy toků, oblast povodí Labe LČR, našeho předního odborníka na reintrodukcii raka říčního RNDr. Miloše Holzra. Za účelem výběru vhodných lokalit bylo v jarních měsících roku 2007 ve vytipovaných lokalitách v oblasti Orlických hor – Janovský potok (Ohnišov, Janov) a Uhřínovský potok (Uhřínov) – provedeno hydrobiologické inventarizační posouzení. Na základě biologického rozboru zkoumaných lokalit a chemicko-fyzikální analýzy vody doporučil RNDr. Holzer vysadit raka říčního ve výše jmenovaných vodních tocích. Celé naše společné úsilí směřuje k navrácení raka říčního do potoků tam, kde bude mít vhodné podmínky pro život a přirozenou možnost rozmnožování. Navíc napomáháme svojí činností posilovat populaci našich druhů raků oproti zavlečeným, které se u nás nežádoucím způsobem rozšiřují.

PŘÍPRAVA

Na jaře byly ve vybraných lokalitách v oblasti Orlických hor provedeny podrobné hydrobiologické a obecně ekologické průzkumy a posouzení. Na jejich základě provedl RNDr. Holzer výběr lokalit pro vysazení raka říčního na vybraných vodních tocích. K vysazení raků se sestavuje taková populace, která je pro danou lokalitu nejvhod-

nější. Do společenstva raků jsou zařazováni jedinci z umělého odchovu (samice pocházející z dané oblasti) a dospělí raci ze záchranných transferů. Odchov malých ráčků probíhá na Rückel-Vackových aparátech klasickou metodou. Hlavně je třeba zajistit vysokou kvalitu vody a výbornou skladbu potravy. Potrava je v prvních týdnech výhradně živá (plankton), poté je možné podávat potravu mnohem pestřejší. V každém roce se podaří odchov malých ráčků v množství do pěti tisíc kusů. Stáří letos vypouštěných raků bylo okolo dvou let.

PRŮBĚH LETOŠNÍ AKCE

Dopoledne se zúčastnění odborníci sešli v CHKO Žďárské Vrchy a vypustili do Malého Černého rybníka několik exemplářů raka. Následoval přesun do Ohnišova, kde se přidala i laická veřejnost.

Letošní ročník proběhl za nečekaně velkého zájmu tisku, rozhlasu i televize. Sraz účastníků byl ve 13.00 hodin v centru obce Ohnišov, kde již čekal starosta obce a někteří místní obyvatelé. Přispěchali i žáci místní školy, pro které tato akce byla vítaným zpestřením školního dne. V obci je potok upraven, takže není vhodným místem pro vypouštění raků.

Účastníci se tedy přesunuli asi dva kilometry výše proti proudu, kde už nejdůležitější osoba tohoto podniku, RNDr. Miloš Holzer, vypustil cca třicet jedinců raka říčního do Janovského potoka. Třetím místem, kde se vypustil zbytek z cca 100 ks chráněných živočichů, byl Uhřínovský potok.

RAK ŘÍČNÍ

Rak říční patří mezi kriticky ohrožené živočichy. Nakládat s těmito živočichy mohou pouze osoby k tomu oprávněné, a dochází tak k zajímavým situacím, kdy ani v odůvodněných a chválehodných případech nesmí s tímto živočichem přijít do uššího kontaktu kdokoliv jiný než tento odborník. Rak říční je naším rakem původním, rozmnožuje se v chladných vodách na podzim, a samice nosí potom vajíčka až do července dalšího roku. Mezi přirozené nepřátele patří vydra, norek a dravé ryby, ale v posledním období jej z původních lokalit vytlačují raci nepůvodní (rod *Orconectes* – rak pruhovaný a *Pacifastacus* – rak signální). Největším nebezpečím zůstává račí mor. Raci jsou také ohrožováni nevhodnou úpravou dna toku a úpravou břehů, a znečištěním vody. Omezujícím faktorem pro populaci raků je však i množství rozpuštěného kyslíku ve vodě. Deficit vody v tocích brání přirozenému rozvoji populací raků, a při déle trvajících nižších stavech raci hynou. Potřebují také vhodnou potravní základnu, kterou tvoří z větší části – až z 80 % – rostlinná složka.

VÝZNAM AKCE

Umělý odchov raků zajistí, že se do volné přírody dostanou jen čisté populace raků říčních, a je velmi důležitý hlavně v době, kdy se u nás velmi rychle šíří raci nepůvodní. Napomáháme navrácení raka říčního do potoků tam, kde bude mít vhodné podmínky pro život.

L. Řehouňková / za spolupráci na článku děkujeme Ing. Tomáši Sajdlůvi a Ing. Antonínu Schreiberovi

nové odborné publikace a knihy z oboru lesnictví a příbuzných oborů

LESY ČESKÉ REPUBLIKY, S. P.: VÝROČNÍ ZPRÁVA 2006

— Součástí Výroční zprávy 2006 je i výstup na CD.
Vyd. Lesy České republiky, s. p., Hradec Králové, 2007
/přiděleno technické knihovně LČR HK/

FORESTRY RESEARCH IN THE ORE MTS. (LESNICKÝ VÝZKUM V KRUŠNÝCH HORÁCH) 2007

— Sborník zahrnuje příspěvky ze 7. celostátní vědecké konference (Teplíce, 19. 4. 2007), které se zabývají výsledky výzkumu v oblasti Krušných hor. Ve sborníku jsou v širokém průřezu zahrnuty příspěvky dotýkající se nejen aktivit za rok 2006, ale i výstupy z dlouhodobých šetření, přinášející zcela nové poznatky z dílčích šetření, výzkumných úkolů a projektů. Důraz je přitom položen na praktické informace o imisní situaci, půdním prostředí a jeho revitalizaci, valech, vápnění a jeho dopadech na půdní faunu a stanovištní podmínky, rekonstrukcích porostů náhradních dřevin, obnově lesa a uplatnění cílových dřevin, zdravotním stavu smrku a ohrožení některých dřevin porostů náhradních dřevin. Záměrem předloženého sborníku je tedy nejen informovat lokálně působící lesnickou veřejnost, ale zajistit širší přenos informací o aktuálním stavu krušnohorských lesů, postupech řešení a prognózách vývoje, které mohou být inspirací pro lesníky působící v dalších imisních územích ČR i zahraničí. Zveřejnění výsledků v anglickém jazyce je jednou z možností, jak tuto mimořádně

významnou regionální problematiku a její řešení uplatnit i v zahraničí. Český lesník nalezne požadované informace v obsáhlých českých souhrnech a dvojjazyčně popsaných obrázcích a tabulkách. Současně byl sborník recenzován a splňuje požadavky Rady vlády na uplatnění příspěvků v registru informací o výsledcích výzkumu.

Vyd. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno, 2007
/přiděleno technické knihovně LČR HK/

MANAGEMENT OF FORESTS IN CHANGING ENVIRONMENTAL CONDITIONS

Obhospodarovanie lesa v meniacich sa podmienkach prostredia

— Sborník původních vědeckých prací, které jsou publikovány buď ve slovenštině, v angličtině, nebo v češtině v rámci výzkumných záměrů Katedry pěstování lesa Lesnické fakulty Technické univerzity Zvolen, VÚLHM – Výzkumné stanice Opočno a Ústavu zakládání lesů MZLU Brno sestavila Technická univerzita Zvolen, Lesnická fakulta, Katedra pěstování lesa, ve spolupráci s Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti – Výzkumnou stanicí Opočno, Lesnickou a dřevařskou fakultou MZLU Brno, Národním lesnickým centrem Lesnického výzkumného ústavu Zvolen a Fakultou lesnickou a environmentální ČZU Praha. Vyd. Technická univerzita vo Zvolene, 2007 /darováno Výzkumnou stanicí VÚLHM v Opočně technické knihovně LČR HK/

ZVYŠOVÁNÍ DRUHOVÉ PESTROSTI LESŮ

— Sborník ze setkání lesníků východních Čech konaného ke stému výročí první lesnické exkurze České jednoty lesnické do vysokomýtských lesů (Vysoké Mýto, 30. 8. 2007). Setkání pořádaly Česká lesnická společnost, Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, Regionální organizace východočeská, Městské lesy Vysoké Mýto, s. r. o., a Česká jednota lesnická. Hlavním tématem sborníku je různorodá a stanovištně vhodná dřevinná skladba lesních porostů. Další příspěvky se věnují České jednotě lesnické, lesům města Vysoké Mýto, a Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR. Do sborníku je vložen průvodce vycházkou po lesích města Vysoké Mýto. Vyd. Česká lesnická společnost, Praha, 2007
/darováno Českou lesnickou společností, Praha technické knihovně LČR HK/

NOVOHRADSKÉ HORY A NOVOHRADSKÉ PODHŮŘÍ – PŘÍRODA, HISTORIE, ŽIVOT

— Tato kniha, v pořadí třetí z edice „Krajina a lidé“, se snaží komplexně zpřístupnit dosavadní stupeň poznání Novohradských hor a podhůří v oblasti jižních Čech. Na 848 stranách najde čtenář 119 kapitol od přibližně stovky odborníků. Kniha je ilustrována asi 2 590 barevnými a historickými fotografiemi, 170 mapami a pláňky a 90 tabulkami a grafy. Doplní ji tři rejstříky a krátký

historický průvodce z roku 1908.

Kniha dokresluje přiložené DVD s dokumentárním filmem „Novohradsko – krajina, které sluší samota“. Vyd. nakladatelství Míloš Uhlíř – Baset, Praha, 2006, v edici Krajina a lidé /zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

LESY DRAŽANSKÉ VRCHOVINY Hynek Škořepa

— Kniha obsahuje rozšířené a doplněné texty ke stejnojmenné výstavě, která proběhla v Muzeu Boskovicka na jaře roku 2006 a v dalších muzeích v okolí Dražanské vrchoviny. Dražanská vrchovina je zde pojata jako přírodní lesní oblast, tedy poměrně rozsáhlé území táhnoucí se od Brna na jih až po Bouzov na severu. Snahou autora a jeho spolupracovníků bylo přiblížit zdejší významná lesní společenstva, nastínit způsoby hospodaření v lesích v minulosti a v současnosti, či připomenout regionálně významné lesníky v dřívějších dobách. Čtenář se například dozví, jak se vyvíjelo lesní hospodářství v oblasti a jaký vliv mělo na proměnu druhové skladby zdejších lesů, jakým způsobem se v lesích pájilo dřevěné uhlí a vápno nebo vyráběla kolomaz, jaká zvěř v nich žila v minulosti, či které ze zajímavých organismů zde lze najít dnes. Kniha doplňuje vzpomínky Josefa Vettera a Vladimíra Tesaře (rovněž autor předmluvy) na jejich lesnické začátky, les a lidi kolem něho před asi šedesáti lety. Ve spolupráci s Muzeem Boskovicka

vyd. nakladatelství František Šalé – Albert, Boskovice, 2006
/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

MYSLIVECKÉ CEREMONIÁLY. PRAKTICKÁ PŘÍRUČKA

Jaromír Kovařík

— V předkládané příručce autor – myslivecký historik – soustředil a zevrubně popsal lovecké a myslivecké ceremoniály. Doporučované postupy a proslovy jsou poměrně jednoduché, logicky uspořádané, prověřené dlouholetou praxí, a přispívají ke sjednocení. Příručku doplňuje obsáhlý seznam mysliveckých listinných materiálů v novodobém ztvárnění z nabídky vydavatelství DRUCKVO – myslivecký slib, pasovací listy, pamětní listy, gratulační listy, pozvánky na hon a jiné.
Vyd. Druckvo, s. r. o., Praha, 2007
/zakoupeno v Lesnické práci, s. r. o., Kostelec nad Černými lesy pro technickou knihovnu LČR HK/

MYSLIVECKÝ SLAVÍN. VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI SE VZTAHEM K ČESKÉ MYSLIVOSTI

Jaromír Kovařík

— Takto zpracovaný biografický slovník je poprvé publikován nejen v českém mysliveckém písemnictví, ale obdoba neexistuje ani ve světové myslivecké literatuře. Je to první pokus o jakýsi „český myslivecký Slavín“, navazující na vzpomínkové medailonky uveřejňované v časopise Myslivost od roku 1978. Slovník obsahuje 593 hesel (biografií).
Vyd. Druckvo, s. r. o., Praha, 2007
/II. doplněné vydání/
/zakoupeno v Lesnické práci, s. r. o., Kostelec nad Černými lesy pro technickou knihovnu LČR HK/

LOV SRNCE VÁBENÍM – METODY A TECHNIKA, SPRÁVNÉ STANOVIŠTĚ, SPOLEHLIVÉ K ÚSPĚCHU

**/z německého originálu „Die
Blattjagd“ z roku 2003/**

Gert G. von Harling

— Jeden z nejatraktivnějších loveckých způsobů je lov srnce vábením – za předpokladu, že člověk disponuje nezbytným know-how, značnými dovednostmi i zkušenostmi, schopností vcítit se a vytrvalostí. Myslivec zde využívá jak technických, tak i přírodních pomůcek k tomu, aby zvěř přivábil, vydráždil a ovlivnil ve svůj prospěch. Těmito vábicími pomůckami, vábníčkami, si tak po dobu srnčí říje zajišťuje výhodu, kterou by při pouhé šoulačce nebo čekané k dispozici neměl. Zatímco při těchto

dvou způsobech lovu je myslivec ve snaze setkat se se zvěří odkázán na náhodu, na svůj lovecký instinkt nebo na štěstí, má při lovu vábením po ruce pomůcku, která nespolehá jen na náhodný úspěch, žádá si však o to větší schopnosti.

— Gert G. von Harling má rozsáhlé znalosti i nezměrné zkušenosti ze všech oblastí lovu vábením, jehož dílčí hlediska v této publikaci popisuje snadno srozumitelným způsobem. Klade přitom důraz na biologii srnčí zvěře, na přípravu lovu

vábením, a rovněž na důležité tipy a pravidla, vhodné pro mysliveckou praxi.

Vyd. Grada Publishing, a. s., Praha, 2007, v edici Myslivost v praxi
/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Jiří Uhlíř

aktualizace platných norem

IVO ŠLESINGER

V měsíci září došlo k aktualizaci těchto norem:

Nové normy

ČSN ISO 4301/1 (270020) Jeřáby a zdvihací zařízení – 11.1992
ČSN ISO 4301/2 (270021) Zdvihací zařízení – 10.1992
ČSN ISO 4301–4 (270023) Jeřáby a zdvihací zařízení – 10.1994
ČSN 270103 Navrhování ocelových konstrukcí jeřábů – 1.1991
ČSN EN 13157 (270550) Jeřáby – 12.2004
ČSN EN 15146 (492114) Vnitřní a venkovní obložení z rostlého jehličnatého dřeva – 8.2007
ČSN EN 13307–1 (492145) Dřevěné desky a přířezy pro nekonstrukční použití – 8.2007
ČSN EN 14220 (492146) Dřevo a materiály na bázi dřeva pro okna, vnější dvevní křídla a vnější zárubně – 8.2007
ČSN EN 14221 (492147) Dřevo a materiály na bázi dřeva pro interiérová okna, vnitřní dvevní křídla a vnitřní zárubně – 8.2007
ČSN EN 14975 (493840) Půdní schody žebříkového typu – 8.2007
ČSN EN 1364–4 (730853) Zkoušení požární odolnosti nenosných prvků – 8.2007
ČSN EN 13501–1 (730860) Požární klasifikace stavebních výrobků a konstrukcí staveb – 8.2007
ČSN EN 15237 (731081) Provádění speciálních geotechnických prací – 8.2007
ČSN EN 1912 + A1 (731713) Konstrukční dřevo – 8.2007
ČSN EN 14081–4 + A1 (732823) Dřevěné konstrukce – 8.2007
ČSN EN 13803–2 (736350) Železniční aplikace – 8.2007
ČSN EN ISO 5667–1 (757051) Jakost vod – 8.2007

Opravy a změny norem

ČSN ISO 4301/1 (270020) Jeřáby a zdvihací zařízení – 5.1996 Změna 1
ČSN 270103 Navrhování ocelových konstrukcí jeřábů – 1.2000 Změna 1
ČSN EN 14354 (492140) Desky na bázi dřeva – 8.2007 Oprava 1
ČSN 730823 Požárně technické vlastnosti hmot – 8.2007 Změna Z2
ČSN EN 1052–3 (732320) Zkušební metody pro dřevo – 8.2007 Změna A1

Seznam všech platných norem (pouze výše zmíněných vybraných řad) je na intranetu v sekci Archiv LČR – program sgArchiv IW – sekce normy.

Odebírané řady

01 09 Environmentální management
48 Lesnictví
49 Průmysl dřevozpracující
73 Navrhování a provádění staveb
75 Vodní hospodářství

Odvětvové technické normy

TNV 75 Vodní hospodářství
TNO 83 Odpadové hospodářství

lesníci z Polska na lesním závodě Kladská

Již dlouhá léta trvá vzájemná spolupráce řady lesních správ i KI LČR s polskými lesníky, zejména s regionálním ředitelstvím státních lesů (RLDP) Kraków a Katowice. Zvlášť intenzivní je v příhraničních oblastech s ČR. V roce 1995 jsme začali v důsledku nedostatku sazenic JD její dovoz z RLDP Kraków, a v prvních letech se každoročně dovezlo přes 1 mil. ks sazenic. Sazenice pocházely převážně z podokapových školek – pěstované v zástinu pod porostem, a malé počty byly vysázeny na různých místech ČR, mimo jiné i na LZ Kladská.

Zkušenosti z pěstování JD byly v ČR malé, a tak naši lesníci chtěli na vlastní oči spatřit, jak vypadají tradiční jedlo-bukové porosty a jejich přirozená obnova, což jim bylo umožněno zejména na nadlesnictvu Losie. A tak tyto porosty a způsob hospodaření v nich, včetně obnovy, shlédlo za celou dobu již několik set lesníků z LČR a ČR. To také přispělo k tomu, že řada našich lesníků – revírníků se naučila JD pěstovat, připravovat podmínky pro přirozenou obnovu, a při regeneraci JD a semenných úrodách se výrazně zvyšovaly objemy sesbíraných šišek JD i objemy vypěstovaných sazenic pod zástinem.

— V rámci těchto exkurzí navštívili nadlesnicowie z RLDP Kraków před časem také lesní závod Boubín a NP Šumava, a již třetí rok pokračují vzájemné výměny exkurzí mezi LZ Kladská a nadlesnictvy z Krakova. V loňském roce se exkurze v Polsku na pozvání nadlesnictva Gorlice zúčastnili i pracovníci LS z KI K. Vary.

SMRK JE V POLSKU TĚMĚŘ NEZNÁMÝ

Ve dnech 2.–5. června přijela na pozvání lesního závodu Kladská delegace polských lesníků v počtu 30 osob, složená z pracovníků ředitelství RLDP v Krakově a nadlesnictvů Losie, Gorlice, Krosienko a Myslenice. Kromě nedělní návštěvy kulturních památek, zejména kláštera v Teplé, a společné účasti na mši, bylo těžiště v odborném programu. Lesníci z Polska mohli vidět, jak se pěstuje pro ně málo známý SM, jak pěstujeme u nás JD, jaké škody na smrkových porostech způsobila přemnožená jelení zvěř, a jaké to přináší důsledky na stav lesa i ekonomiku. To zejména přesvědčivě dokumentovala manipulace na manipulační lince, kde z okna velínu mohli vidět, jak u řady kmenů po odřezávání několika 2–2,5 m sekcí stále na kmeni po dalším řezu hníloba nekončí. Na PDV pak shlédli, jak se nahnilé oddenky zhodnocují na paletové přířezy. V lese viděli zejména zpracování kalamity harvestory, klasicky a malým harvesterem v předmyšlních porostech, což se jim velmi líbilo. Součástí ukázek byly i potřebné úpravy pracovišť a způsoby hospodaření v I. zónách CHKO a na stanovištích s vysokou hladinou podzemní vody.

— Dále pak polesní z LZ Kladská ukázali na řadě zastávek způsob vnášení MZD, JD a BK, srovnávací kontrolní oplocenky, přípravu půdy pro přirozenou obnovu SM a řadu porostů s rozpracovanou přirozenou obnovou a také přezimovací obůrku pro jelení zvěř, a seznámili se s mysliveckým hospodařením na LZ v režijních honitbách a jejich rentabilitou.

— To vše bylo doplněno písemnými materiály a grafem vývoje vybraných ekonomických parametrů u LZ Kladská od roku 1997 do roku 2006 a informacemi o LČR.

— S ohledem na to, že na LZ Kladská se nachází cca 7 tis. ha lesních porostů v I. zóně CHKO Slavkovský les, je nutno zvlášť ocenit vzájemnou spolupráci ochrany přírody, kterou na tomto setkání reprezentoval Ing. Václav Procházka, zástupce ředitele CHKO, a lesníci z LZ Kladská s ředitelem Ing. Josefem Hruškou. Ing. Václav Procházka seznámil polské lesníky s tím, jak jsou v hospodaření v lese uplatňovány zásady ochrany přírody, seznámil s vývojem přírodních procesů v NPR Paterák a cíli ochrany přírody v této oblasti.

VÝSADBA JEDLE – SYMBOL SPOLUPRÁCE

Polské lesníky přijel v neděli večer pozdravit na Kladskou i generální ředitel LČR Ing. Jiří Holický a setrval s nimi v přátelské atmosféře a družné diskusi na téma obchod dřívím, hospodaření v lesích v majetku státu, veřejné užítky lesů, vztah a práce s veřejností, kde polským lesníkům v této oblasti trochu závidíme náskok, který mají před námi.

— Vyvrcholením odborné části programu byla symbolická výsadba obalených sazenic JD, které polští lesníci s sebou přivezli jako symbol pro další spolupráci. Někteří účastníci (ředitel lesního závodu Kladská Ing. Josef Hruška, jeho zástupce Ing. Miroslav Vaniš, zástupce CHKO Ing. Procházka, bývalý nadlesniczy Mgr. Inž. Kazimierz Żegleń, nyní již v důchodu, současný nadlesniczy z Losie Mgr. Inž. Franciszek Zygarowicz) společně zdůraznili, že výsadba JD má symbolizovat vzájemnou spolupráci českých a polských lesníků, založenou na hlubších kořenech JD, kde péče o její další rozvoj by měla postupně přecházet na mladší generaci lesníků. Polští lesníci se jistě přijdou podívat, jak symbolické JD, které jsme všichni s velkým entuziazmem, nadšením a radostí v lesoparku na Kladské i s polesnými s LZ Kladská společně vysázeli, rostou. Každá JD má svůj kolík, označující polskou JD. Mimo jiné bylo také vidět, že všichni kopání jamek i vlastní výsadbu prakticky perfektně ovládají, a snad všem to symbolicky připomnělo i studentské praxe. Také to symbolizovalo i to, že lesníci žijí již velmi dlouho společným duchem, dnes završeným v EU.

— Jistou perlou bylo předvedení mysliveckých zvyků a tradic, a to i doprovodným slovem a troubením Ing. Miroslava Vaniše a jeho souboru Trubači z Kladské. Večer pak v družné zábavě pokračovala výměna zkušeností mezi polskými a českými lesníky z Kladské.

— Lesníci odjízďeli domů s velkým uspokojením a také s tím, že mohli shlédnout i to, co u nich není běžné.

— Těšíme se na příští setkání.

procházka s Kaštánkem a Lesankou

Naši drazí
kamarádi, listy se
barví do zlatova a ve větrných
vírech se snášejí na zem. Podzim je
za dveřmi, ale nezoufejte, že je všem
skopičinám konec, a doma
nezůstávejte.

Stačí, když
se tepleji obléknete,
vyrazíte na procházku, a třeba
v lese narazíte na nějakou
tu houbu.

**KDOPAK SE TO Z HOUŠTÍ
ZA SVAČINOU DERE
DO SLIMÁKŮ UŽ SE POUŠTÍ
ŽÍŽALU DO TLAMIČKY BERE**

**KAŽDÝ SE HO TROCHU STRANÍ
NEBERE HO DO TLAPEK
MĚL BY TOTIŽ DÍRKY V DLANÍCH
MÁ Z HŘEBÍKŮ KABÁTEK**

JB

Kdo se skrývá v lese?

Dupy dup, dupy dup. Z listů vykoul malý čumáček a už peláší za žížalou. Ta se rychle zavrtila do země a s úlevou si oddychla. Kdo by chtěl být svačinou ufuněnému bodlínáči! Co bude ale mou dnešní svačinou? Když ne tahle dešťovka, poohlédnu se po nějakém tom broukovi, kobylce, či žábě nebo ještěrce – přeci jenom vegetarián rozhodně nejsem! Tedy to jsem si naplnil bříško. Hádejte, jaký byl letos můj nehrdinštější úlovek? Nechci se moc vychloubat, ale udolal jsem dokonce i zmiji. Ani byste nevěřili, kolik lidí nás stále maluje s jablkem nebo hruškou napíchnutou na bodlině. Víte, že moje bodliny jsou

vlastně přeměněné chlupy? A mám jich dokonce kolem sedmi tisíc.

— Léto už je za námi a zima na krku, podzimní období nemám moc rád. Stále sháním nějakou tu potravu a jen tloustnu a tloustnu. Za chvíli mě totiž přepadne neskonalá únava a budu spát a spát, jako ti Karafiátovi broučci. Najdu si suché místočko v mělké noře nebo doupěti a pěkně se stočím do klubíčka. Při zimním spánku se mi sníží teplota těla až na 5 °C, to je v porovnání s tou vaší hodně málo, děti. Během spánku ztratím až pětinu své váhy, a tak jsem na jaře čilý jako čamrda. Tak už víte, kdo se skrývá za tímto popisem?

ZKUSTE UHÁDNOUT, KDO SE SKRÝVÁ ZA TÍMTO POPISEM. NAMALUJTE NÁM HO A K OBRÁZKU PŘIPIŠTE, JAK SE ZVÍŘÁTKO JMENUJE.

Své příspěvky zasílejte do 5. prosince na níže uvedenou adresu pod heslem „Kdo se skrývá v lese“. Ze správných odpovědí vylosujeme jednoho čtenáře a odměníme ho dárkem. Výsledky této i předchozí hádanky zveřejníme v prosincovém vydání.

„Kdo se skrývá v lese“, Redakce časopisu Lesu Zdar, Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové

ODBOŘNÍCI NA KLÍČOVÝCH ÚSECÍCH

— Výkonem funkce generálního ředitele je pověřen Ing. Vladimír Dolejský, Ph. D., který zůstává zároveň výrobně technickým ředitelem.

— Řízením ekonomického úseku státního podniku Lesy ČR byl pověřen do doby jmenování ekonomického ředitele Ing. Zdeněk Sýkora. Ing. Sýkora se narodil v roce 1955 v Klatovech a vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze – Fakulta zahraničního obchodu. Pracoval mimo jiné jako výrobní ředitel – Compañía General de Fósforos Sud Americana s. a. – Buenos Aires, Argentina, nebo jako generální ředitel (Střední Evropa) – Kablo Elektro a. s.

— Řízením obchodního úseku státního podniku Lesy ČR byl pověřen do doby jmenování obchodního ředitele Ing. Pavel Pracna. Ing. Pracna se narodil v roce 1956 v Plzni. Absolvoval Vysokou školu zemědělskou v Brně – obor lesní inženýr, pracoval v Podniku zahraničního obchodu Ligna Praha a od roku 1989 působí v soukromém sektoru.

— Funkci správního ředitele zastává Ing. Svatopluk Sýkora.

— Řízením obchodního úseku státního podniku Lesy ČR do doby jmenování obchodního ředitele byl pověřen Ing. René Binar.

JB

MILÍ ČTENÁŘI ČASOPISU LESY ZDAR,

— těmito krátkými řádky bychom se vám chtěli omluvit za to, že náš časopis vyšel tentokrát jako trojčíslo. Je to sice dost neobvyklé, ale přesto věříme, že toto malé pozdrzení vykompenzujeme obsahem.

— Od příštího čísla bude časopis vycházet v pravidelných měsíčních intervalech. Věříme, že se s námi budete nadále dělit o zajímavé zkušenosti či poznatky a do budoucna bychom si přáli, aby se náš okruh dopisovatelů stále více rozrůstal.

— Lesy zdar je především váš časopis.

S přátelským pozdravem Lesy zdar

(rm)

PTÁCI SI V DEŠTI PLETOU SILNICI S ŘEKOU

— Několik kuriózních případů řešili v posledních dnech rokycanští ochránci přírody provozující záchranou stanici živočichů pro území Rokycanska, Berounska a Hořovicka. V deštivém počasí si velice často ptáci pletou silnici s vodní plochou. Je to způsobeno odrazem světla, kdy silnice vodním ptákům připomíná klikatící se řeku. Naštěstí zranění nebývají vážná a po několika dnech jsou již ptáci schopni návratu do přírody. V průběhu posledního měsíce se tak díky deštivému počasí dostaly do záchraného centra tři kachny divoké, potápka malá a lyska černá. Díky všímavosti lidí, kteří okamžitě zavolali pracovníky rokycanské záchrané stanice, tak zachránili opeřencům život. Pobyt na silnici se jim mohl stát osudným, neboť viditelnost nebývá dobrá a opeřenci tak mohli skončit pod koly projíždějících automobilů, což by jistě byla škoda. Je potěšitelné, že někteří nálezci nejenže opeřence ošetřili, ale snaží se rokycanskému zařízení i finančně pomoci. I za tuto aktivitu jim patří velký dík.

— Pokud i Vy máte potřebu pomoci, bližší informace o naší činnosti získáte na www.csop.rokycany.zde.cz nebo na adrese: ZO ČSOP Rokycany, Švermova 748/II, 337 01 Rokycany, tel. 603 239 922. Máte-li zájem podpořit naše aktivity přímo a okamžitě, můžete tak učinit prostřednictvím veřejné sbírky „Zvíře v nouzi“. Stačí zaslat dárcovskou sms ve tvaru DMS ZVIREVNOUZI ROKYCANY na číslo 87777. Účtování DMS 30 Kč, příjemce Vaší pomoci obdrží nejmeně 27 Kč. Předem Vám děkujeme a těšíme se na Vaši podporu.

Pavel MOULIS

SOKOLI LÉTALI NAD TĚŠKOVEM

— Vidět sokola, raroha či jejich křížence zblízka se nepoštěstí jen tak někomu. Díky úzké spolupráci myslivců, sokolníků a ochránců přírody tak mohli pozorovat tyto vzácné dravce účastníci sokolnického setkání, které se uskutečnilo 29. září v Těškově na Rokycansku v honitbě Mysliveckého sdružení Jestřáb Těškov. Díky pochopení nejen členské základny, ale především Ing. Víta Kleinhampala a Karla Veverky, tak mohli sokolníci i jejich svěřenci předvést tento zvláštní způsob lovu před zraky široké veřejnosti, která doprovázela sokolníky honitbou. A i když nebylo počasí ideální, zcela jistě nelitovali.

— Za účelem uchování tradic sokolnictví v Čechách byl v roce 1967 zřízen Klub sokolníků při Českomoravské myslivecké jednotě. V současné době má zhruba 400 členů sdružených ve dvaceti střediscích v různých koutech republiky. Podmínkou členství v klubu je dosažení věku 18 let, členství v ČMMJ a úspěšně složené sokolnické zkoušky. Zájemci o členství se na náročné zkoušky připravují pod vedením zkušených sokolníků. Používání loveckých dravců v sokolnictví povoluje orgán státní správy myslivosti, jejich držení a chov pak orgány ochrany přírody. Pro sokolnictví se v současné době nejčastěji využívají sokol stěhovavý, raroch velký, orel skalní, káně Harrisova a jestřáb lesní. Sokolníci lovecky využívají přes dvě stě dravců a další slouží k umělým odchovům. Ročně sokolníci odchovávají přes 350 mláďat nejrozličnějších druhů dravců, z nichž je část vypuštěna do volné přírody.

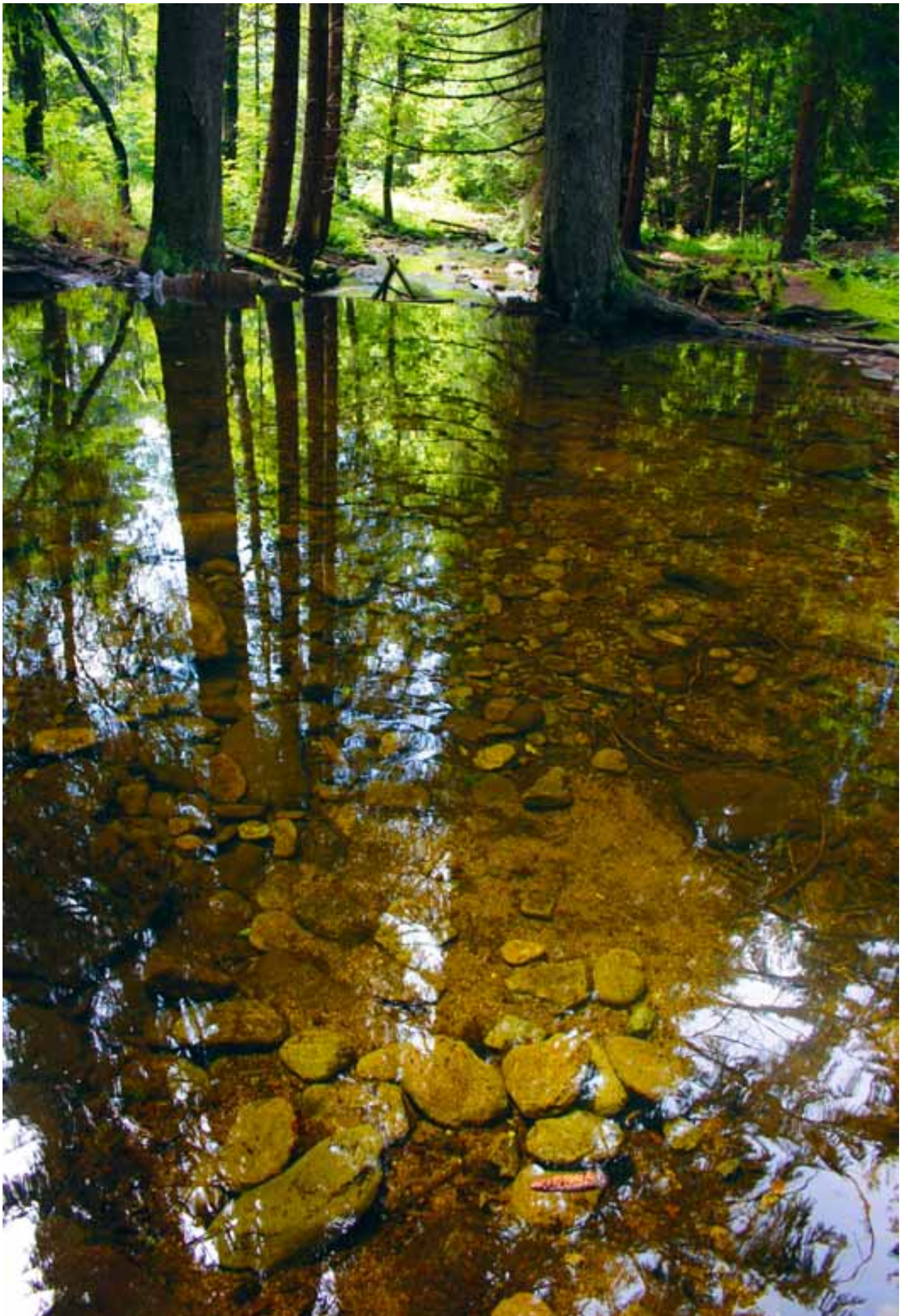
— Sokolnické středisko Rokycany pod vedením Mgr. Jana Kumbery díky pochopení MS Jestřáb Těškov uspořádalo své tradiční sokolnické setkání, tentokrát v okrese Rokycany. Sraz byl v útulné hospůdce na návsi v Těškově, která přijala sokolníky stejně vřelě jako místní myslivčí přátelé.

— Po nezbytném občerstvení se sokolníci a početný doprovod vydal do honitby. Korona doprovázející sokolníky se svými loveckými dravci a loveckými psy tak mohla obdivovat sokoly stěhovavé, rarohy velké i jejich křížence při lovech v honitbě MS Jestřáb Břasy, která hospodaří na 535 hektarech. O tuto krásnou honitbu, v níž převládá výskyt zvěře srnčí a černé, se aktivně starají všichni členové sdružení, jehož zázemí je v areálu lovecké chaty, který je současně zázemím i pro členy MS Jestřáb Břasy. Tento udržovaný areál skýtá i možnost kvalitního přátelského posezení včetně pořádání nejrozličnějších mysliveckých akcí. Celý den strávený v honitbě se nesl v kamarádské atmosféře doprovázené mysliveckými tradicemi.

— Samozřejmě součástí bylo i slavnostní zahájení, představení dravců, povídání o nich i jejich výcviku a výřad. Úplný závěr pak patřil posezení v hospůdce na návsi a povídání o sokolnických i mysliveckých zážitcích.

— A co dodat. Pouze v superlativě bylo od všech zúčastněných hodnoceno letošní sokolnické setkání v Těškově pořádané rokycanskými sokolníky. Významnou měrou ke zdárnému průběhu přispělo především svým přátelským přijetím MS Jestřáb Těškov. Nám nezbývá, než tedy ještě popřát všem, aby se v přátelské a kamarádské atmosféře, jaká panovala při této akci v Těškově, setkávali i na dalších sokolnických a mysliveckých akcích, přičemž byla přislíbena možnost uspořádat obdobné setkání i v dalších letech.

Pavel MOULIS

KLUB ČESKÝCH TURISTŮ

Klub českých turistů (KČT) byl založen v roce 1888 a brzy se stal jedním z nejvýznamnějších spolků české společnosti. V současné době má 40 tisíc členů, z toho téměř 10 tisíc v turistických oddílech mládeže, které jsou sdruženy v Asociaci TOM. Klub je členěn do 14 oblastí, které se územně kryjí s kraji ČR.

 KČT je členem Evropské asociace turistických klubů (EWV, ERA, FERP) a světové organizace Internationalen Volkssportverband (IVV). Dále dvoustranně spolupracuje s řadou zahraničních turistických klubů, což umožňuje zprostředkování informací pro turisty z celé řady evropských zemí a regionů.

 KČT rozvíjí programy pro mládež, juniory, seniory, rodiny s dětmi i zdravotně postižené turisty, programy ochrany přírody, vlastivědné programy. Vede důsledně své členy k poznávání přírody formou tzv. šetrné turistiky (ohleduplné k přírodě), k poznávání domácích i zahraničních regionů včetně jejich historie a obyvatelstva.

**PĚŠÍ
TURISTIKA**

**CYKLO-
TURISTIKA**

**LYŽAŘSKÁ
TURISTIKA**

**VYSOKOHOR-
SKÁ TURISTIKA**

**VODNÍ
TURISTIKA**

**MOTO-
TURISTIKA**

**SPELEO-
TURISTIKA**

**HIPO-
TURISTIKA**

**RODINNÁ
TURISTIKA**

 KČT již od roku 1889 značí pěší turistické trasy. V současnosti dobrovolní značkaři udržují přes 40 500 km pěších turistických tras a 30 500 km cyklotras. Systém značení je natolik kvalitní, že ho přijali v některých dalších evropských státech.

 KČT je vydavatelem dvouměsíčníku **TURISTA**, který je nejstarším turistickým a vlastivědným časopisem v Česku (www.turista.cz), **Kalendáře turistických akcí** a **Obrazového atlasu turistických cílů v ČR**, který mj. obsahuje přehled partnerů slevového systému EUROBEDS.

MUZEUM TURISTIKY,

první muzeum tohoto druhu, bylo slavnostně otevřeno 1. července 2006 v Bechyni. Popisuje vývoj turistiky v Evropě a u nás, ukazuje vývoj KČT včetně historických objektů a seznamuje s životopisy významných osobností klubu. Je zde umístěna podrobná interaktivní elektronická mapa s více než 200 rozhlednami v ČR. Stálou expozicí je Historie židovských obcí na Bechyňsku.

 TRASA s. r. o.
obchodní organizace **KČT**
Seydlerova 2451
158 00 Praha 5

TRASA, spol. s r. o. je obchodní společností Klubu českých turistů, pro který zajišťuje vydavatelskou, redakční a ediční činnost. Zároveň je správcem turistických chat KČT po celém území České republiky.

EDIČNÍ ČINNOST

- edice turistických map KČT v měřítku 1 : 50 000
- edice cykloturistických map KČT v měřítku 1 : 100 000
- mapy pro jednorázové akce a dílčí projekty
- účelové mapy
- Celostátní Kalendář turistických akcí, Atlas turistických cílů EUROBEDS
- Průvodce výhodami členů KČT s přehledem smluvních partnerů EUROBEDS a výhodami účastníků programu Klub zdraví OZP
- plakáty propagační brožury.

U všech titulů TRASA nabízí regionům, obcím i jednotlivým subjektům inzertní plochu za mimořádně výhodných podmínek

TRASA ZAJIŠŤUJE PRODEJ A DISTRIBUCI MAP A DALŠÍCH MATERIÁLŮ URČENÝCH ŠIROKÉ VEŘEJNOSTI

Svatohubertské slavnosti na Kuksu

